26 Hinc etiam fit ut suspensus ab officio prædicandi, si contraveniat, non sit irregularis, cùm hujus modi actus nulli certo ordini sit deputatus, ut tenent Paul. de Eleazar. & Calder. *in Clem. Cupientes, de pœnit.* Angel. *in ver. Suspensio* 3.
27 *num.* 8. Majol. *d. c.* 19. *num.* 21. Tolet. *in Summ. lib.* 1. *c.* 14. & plerique alii. Et quamvis Navarr. *in Man. cap.* 27. *num.* 163. *vers. Octavo infertur* &. Gregor. de Valent. *tom.* 4 *disp.* 7. *quæst.* 18. *puncto.* 1. *dub.* 3. existimaverint talem fieri irregularem, eò quod prædicatio saltem ex consuetudine annexa sit ordini Diaconatûs: tamen non apparet undè hujusmodi annexio probati possit, & oppositum deducit Sayr. *d. c.* 16. *num.* 20.

28 Secundò ad hoc ut violans suspensionem sit irregularis, requiritur ut actum ordinis exerceat tanquam minister, *cap.* 2. *de Cler. excomm. minist.* & colligitur *ex c. Cùm medicinalis, in fine, de sentent. excomm. lib.* 6. ponderando illa verba. Si contingeret eos divina officia exequi sicut prius, id est tanquam in officio suo agentes, ut ibi exponit glossa, per textum *in cap. Si quis Episcopus in Concilio*, 11. *quæst.* 3. notatur *in c. Tanta infrà de excess. Prælat.* & tradunt Marian. Socin. *in d. c. Ad audientiam num.* 106. Silvest. *in ver. Irregularitas, num.* 14. *vers. Sexto secundum omnes*, & Navarr. *in Man. c.* 28. *num* 163.

29 His ita constitutis haud difficilis est solutio quæstionis propositæ: nam cùm Episcopatus sit verè & propriè ordo sacramentalis, adeò ut contrarium asserere saltem post Concilium Tridentinum sit periculosum in fide, ut latissimè probavi *in cap.* 1. *de ordin. ab Episcop.* & in proposito observat Na-
30 varr. *d. c.* 27. *num.* 163. *vers. Ex quo infertur primò.* Cùmque principalis actus ordinis Episcopalis sit consecrare Sacerdotes, & Ministros Ecclesiæ, ut in *c. Quamvis Chorepiscopi*, 68. *dist.* & est definitum ab eadem Tridentina Syno-
31 do *sess.* 23. *de sacram. Ordin. cap.* 4. *vers. Pro indè, & can.* 7. consequens est, ut hæc suspensio à collatione ordinum sit verè, propriè censura Ecclesiastica, de qua loquitur *cap. Quærenti, de verb. sign.* quippe quæ adimit Episcopo principalem actum sui ordinis, qui, ut prædixi, est ministros Ecclesiæ ordinare. Undè si ordines conferat, & sic tanquam minister exerceat actum ordinis Episcopalis, à quo est suspensus, proculdubio irregularis efficitur ex *c. Cùm æterni, de sentent. & re judic. lib.* 6. & *cap. Cùm medicinalis, de sentent. excomm. eod. lib.* Concurrit enim hoc casu utrumque requisitum superiùs firmatum ad hoc ut ex violatione suspensionis inducatur irregularitas.

32 Ampliatur hæc conclusio, ut vendicet sibi locum etiamsi Episcopus à collatione ordinum suspensus minores ordines
33 conferat. Nam etsi non satis constet inter Doctores an suspensus à minoribus ordinibus per solemne exercitium actus efficiatur irregularis; *negant enim* S. Antonin. post Specul. quem citat 3. *part. tit.* 26. *de irregul. cap.* 1. §. *De Subdiaconatu.* Paludan. *numer.* 4. *dist.* 18. *quæst.* 7. *art.* 3. *concl.* 2. Vervec. & Asten. relati à Silvest. *in ver Irregularitas num.* 15. *vers. Fallit tamen eo quod ordines hujusmodi communiter exerceri soleant etiam à Laicis*: affirmant verò Innocent *in cap. fin. De excess. Prælator.* Specul. *in tit. De dispensat.* §. *Juxta, vers. Hoc etiam nota.* Hostiens. & Joan. Andr. *in cap.* 2. *De Cler. excomm. ministr.* ubi Abb. *dicit hanc opinionem communem, & verum esse, quia jurà loquuntur indistinctè de ordinibus*, Silvest. *ubi suprà.* & Navarr. *in Man. cap.* 27. *n.* 163 nihilominùs diversa est ratio in minorum ordinum col-
34 latione, quàm in ipsorum executione. Quoniam ipsorum collatio jure ordinario ad solum Episcopum pertinet, adeò ut asserere hanc potestatem esse Episcopis communem cum Presbiteris, hodie sit hæresis ut in Concil. Trid. *sess.* 23 *de Sacram. Ordin. can.* 7. Non sic in illorum executione, quæ Clericis, & Laicis communis est saltem absque solemnitate, ut per Divum Thoman. *in* 4. *dist.* 24. *quæst.* 2. *art.* 2. *ad* 9. & Silvest. *in ver Irregularitas, num.* 14.

35 Ampliatur secundò eadem conclusio, ut locum habeat etiam in collatione primæ tonsuræ. Quod sine difficultate procedit, si sequamur opinionem Canonistarum existimantium primam Clericalem tonsuram esse verè & propriè ordinem, quam latissimè defendimus *in c. Cùm contingat à num.* 10. *usque ad num.* 145. *infrà de ætat. & qualit.* Sed si sequamur sententiam Theologorum, qui tenent tonsuram non esse ordinem; sed dispositionem ad ordines: res non caret difficultate.

Pro opinione affirmativa facit, quia ad hoc ut per exercitium actûs, à quo quis est suspensus, contrahatur irregularitas, non requiritur ut actus ille sit ordo Sacramentalis, sed satis est ut sit alicui ordini deputatus, ut patet ex dictis supra *num.* 21. Prima autem Clericalis tonsura esto non sit ordo propriè secundum Theologos; tamen constat apud omnes illius collationem esse actum ordinis Episcopalis, & illius ministrum ordinarium esse solum Episcopum ut dixi in prædicta Decretali, *Cum contingat num.* 94. Ergò Episcopus suspen-
36 sus per collationem tonsuræ exercendo actum sui ordinis non videtur ab irregularitate immunis. Et propterea multi tenent Episcopum à Pontificalibus suspensum, si Missam celebret in apparatu pontificali, irregularitatem non effugere; quia etsi pontificalia non sint de substantia ordinis, nec officii, cùm etiam sine ipsis possit quodlibet officium exerceri, secundum Innoc. *d. c. Cùm medicinalis, num.* 2. *vers. Secùs autem dicunt quidam*, tamen sunt actus proprius ordinis Episcopalis, ut *c. Transmissam, de elect.* & notat Abb. *in c. Cùm dilectus num.* 20. *vers. Aut suspenditur Episcopus à Pontificalibus, de consuet.* Atque hujus sententiæ contra autores supracitatos, *n.* 28. sunt Joan. Calder. *in tract de Eccles. interdicto memb.* 2. *quæst.* 3. *quæ incipit. Sed si cui* Gemin. *in. d. c. Cùm medicinalis*, §. *Si quis autem, num.* 5. Angel. *in ver. Suspensio* 3. *num.* 3. Navarr. *in Man. c.* 27. *num.* 163. *vers. Ex quo infertur primò.* Et ex Theologis Paludan. *in* 4. *dist.* 18. *q.* 7. *art.* 3. *conclus.* 2.

37 Et ob eamdem rationem irregularis est Episcopus, qui suspensione durante solemnem benedictionem impertitur, per illa
38 verba, *Sit nomen Domini benedictum*, de qua *in c. Abbates, de privil. lib.* 6. & in Clement. 2. *eod. tit.* ut firmat Nicolaus Dionisii de Peruso antiquus Doctor *in d. cap. Cùm medicinalis*, §. *Caveant*, quia nimirum hujusmodi benedictio quamvis non sit ordo; est tamen actus proprius Ordinis Episcopalis, qui jure ordinario inferioribus Presbiteris non competit, *cap. ministrare*, juncta gloss. *in ver. Benedictionem,*
39 26. *quæst.* 6. Suspensionis enim violatio irregularitatem inducit non solùm per actum alicui ordini competentem jure divino, sed etiam jure humano, videlicet ex præcepto Ecclesiæ, vel ex universali consuetudine, secundum Speculat. *in præallegato tit. de dispensat.* §. *Juxta, vers. Item nota quod suspensus.* Paludan. *loco cit.* S. Antonin. *in* 3. *par. tit.* 29. *De irregular. cap.* 1. §. *De Subdiaconatu*, Angel. *in ver. Suspensio.* 3. *n.* 8. & Navarr. *in Man. c.* 27. *n.* 163.

Pro contraria verò opinione facit, quia si tonsura pro-
40 priè non est ordo: ergò Episcopus suspensus à collatione ordinum, non est suspensus à collatione tonsuræ, arg. *l.* 24.
41 §. *Toties, ff. De damn. infrà* cùm præsertim materia sit pœnalis, & irregularitas non contrahatur, nisi hoc sit expressum in jure, ut legitur in *cap. Is qui, de sent. excom. lib.* 6. & not. Innoc. *in d. c. Cùm medicinalis, num.* 2. *vers. Secùs autem dicunt quidam, eod. tit. & lib.*

Nisi dixerimus primam tonsuram includi in suspensione à collatione ordinum, etiamsi concedamus eam non esse ordinem, sed dispositionem ad ordines, quia aliquo prohibito, omne id prohibetur, per quod perventur ad illud, ut *l. Oratio, ff. De sponsal.* Joan. Andr. *in reg. Cùm quid prohibetur de reg. jur. lib.* 6. *in Mercurial.*

42 Ultimò, quæro, Numquid Episcopus à collatione Ordinum suspensus Missam celebrando efficiatur irregularis.

Negat Rebuff. *in praxi beneficial. in tit. de Cleric. malè promot. in gloss.* 2. *num.* 7. ubi allegat Gemin. in *cap. Eos, de tempor. ordin. lib.* 6. & Philip. Franc. in *c. Cùm æterni, col. ult. de sent. & re jud. eodem lib.* Sed certè Gemin. dùm dicit suspensum non fieri irregularem celebrando, non loquitur de Episcopo suspenso à collatione ordinum, sed de Clerico ordinato ante ætatem legitimam, vel ab alieno Episcopo, qui quidem Clericus ministrando in susceptis ordinibus non efficitur irregularis. Et ita ipse loquitur ibi, *col.* 3. *in fine vers. In eadem glos.* in *fin. post gloss. in ver. Statuunt*, & Joan. Andr. in *cap. Quod translationem de temp. ordin.* Et est ratio, quia talis est suspensus
43 quoad se, & non quoad alios, secundum unam opinionem ut in *cap. Si celebrat, de Cleric. excomm. ministr.* Generaliter enim suspensi à divinis tantùm, quoad Deum, ut constituti in mortali peccato, qui non debent se divinis immiscere, *cap. fin. de cohabit. Cler. & Mulier.* celebrando notam irregularitatis non incurrunt, quia nullo jure id cavetur, *d. c. Is qui, de sent. excomm. lib.* 6. Neque enim talibus est directè interdictum officium ipso jure, sed peccant celebrando, ideòque non fiunt irregulares, cùm sint à Deo suspensi solùm quoad se propter peccatum, non autem à Canone, nisi per approbationem, ut post Innocent. Host. & Abb. in *d. c. Si celebrat*, declarat Marian. Socin. in *cap. ad audientiam num.* 92. *De homicid.* Hæc autem rario non viget in Episcopo à collatione ordinum suspenso, juxta terminos hujus Decretalis, quia est directè suspensus ex præcepto Canonis, ut hic. Et propterea in præcedenti quæstione firmavimus eum esse irregularem, si ordines conferat? Franchus verò in *d. c. Cùm æterni, num.* 6. Tantùm asserit Episcopum suspensum ab ordinibus conferendis hujusmodi suspensione durante non posse absolvere
44 subditum à pœna suspensionis, de qua ibi. Quod etiam tenet ibi Joan. Andr. & in *cap.* 1. *de Cler. venat.* ex notatis per gloss. in *cap. Cupientes*, §. *Cæterùm de 'elect. lib.* 6. Sed non dicit Franchus Episcopum taliter suspensum celebrando incidere in irregularitatem.

Sed nihilominùs existimo opinionem negativam esse ve-
45 ram, licèt pro ea Rebuff. nihil adducat. Moveor, quia suspensus ab actu certi ordinis non est suspensus ab actu

ordinis inferioris, ut ex sententia Hostiensis & communi conclusum est suprà in 2. *quæst. num.* 16. Ordo autem Episcopalis est major ordine Presbiterali, *cap. Quanto de consuet. cap. Unico* §. *Per frontis de sacr. Unct. c. Aqua, de consecrat. Eccles. vel altar.* & est definitum à Concilio Tridentino *sess.* 23. *De Sacramen. Ordin. cap.* 4. *& can.* 6. *&* 7. Et ordinum collatio ad Presbiteros inferiores non spectat, sed ad summos Sacerdotes dumtaxat; id est Episcopos, ut patet in juribus præallegatis. Et in Concilio Florentino in decreto fidei Eugenii IV. §. *Sextum Sacramentum.* Ergò suspensus à collatione ordinum, & sic ab actu ordinis superioris, scilicet Episcopalis, non est suspensus à celebratione Missæ, qui est actus ordinis inferioris, id est Presbiter alis, *cap. Perlectis*, §. *Ad Presbiterum* 25. *distinct.* & *cap.* 1. §. *Una verò, vers. Et hoc utique Sacramentum, suprà de Summ. Trinit.* & notat Abb. in *c. cùm dilectus, n.* 20. *vers. Si ergò suspenso, de consuet.* ubi expresè tenet Episcopum suspensum ab ordine Pontificali non censeri suspensum nisi ab his, quæ sunt ordinis Episcopalis. Et consequenter Missam celebrando, & sic exercendo actum ordinis inferioris, à quo non est suspensus, in irregularitatem non incidit.

DE TEMPORIBUS ORDINATIONUM.

Idem Honorius III. Leton. & Cala. Abb.

CAPUT XV.

Dilectus filius G. Humilien. Canonicus nostro dudum Apostolatui referavit, quòd Humilien. Ecclesia suo viduata Pastore, Canonici ipsum unanimiter elegerunt: qui cùm esset citra Sacros Ordines constitutus, Archiepiscopus Cassalen. Metropolitanus eorum Episcopo Trecen. mandavit, ut eum uno & eodem die ad tres Sacros Ordines promoveret: quod ille (non ausu proprio, sed ipsius Archiepiscopii mandato) perfecit. Cùm ergò nobis constiterit supradictum Episcopum in pluribus deliquisse, tum quia sine mandato Archiepiscopi (ut ipse confessus extitit) ad hujusmodi Ordinationem inordinatè processit: tum quia si de Mandato Archiepiscopi constaret, cùm illi hujusmodi dispensatio à Canone minimè sit permissa, ipsi obtemperare non debuit in hac parte: tum etiam quia reatum perjurii sæpiùs variavit, jurando priùs quòd Archiepiscopus id præceperat, & posteà quòd illud non mandaverat in judicio confitendo: ipsum tamdiù ab ordinandi suspendimus potestate, donec nostram meruerit gratiam obtinere.

SUMMARIUM.

1 *Episcopus conferens eidem una die plures sacros Ordines etiam de mandato Metropolitani ab ordinandi potestate suspenditur.*
2 *Episcopi dispensare non possunt contra omnes, nisi appareat eis expressè permissum, & num. seqq. usque ad numer.* 22.
3 *Dispensationis edictum est prohibitorium, ibid. Dispensare non potest in lege humana nisi is, à quo lex autoritatem habet.*
4 *Dispensatio est juris relaxatio, seu vulneratio.*
5 *Inferior jura superioris non relaxat.*
6 *Episcopi sunt custodes canonum, & jurant sacras regulas defendere & retinere.*
7 *Episcopis dispensare non licet in retentione beneficiorum & fructuum perceptorum cum eis, qui beneficia irregularitate occulta obtinuerunt.*
8 *Simoniacum occultum potest Episcopus rehabilitare ad ordines, & cum eo dispensare quoad suspensiones tam ab ordinibus, quàm beneficiis, sed non dispensare quoad beneficia obtenta, vel obtinenda.*
9 *Dispensare potest Episcopus cum ordinato ante ætatem si ad legitimam ætatem pervenerit & defectus sit occultus.*
10 *Intellectus.* cap. Nuper, de sent. excomm.
11 *Absolutio ab excommunicatione est favorabilis dispensatio autem odiosa & num. seqq.*
12 *Dispensare majus est quam absolvere.*
13 *Concilii Trident. Decretum in* cap. 6. sess. 24. *expenditur.*
14 *Episcopi in criminibus dispensare possunt, nisi eis appareat prohibitum.*
15 *Dispensare numquam potest Episcopus, nisi ei concedatur à canone, etiamsi reperiatur in canone quòd Papa dispenset.*
16 *Episcopus an possit omnia in sua Diœcesi, quæ potest Papa in universo orbe, exceptis reservatis.*
17 *Dispensare potest Episcopus, ubi Canon permittit dispensationem, licet eam Episcopo non indulserat.*
18 *Et quid si Canon sit Conciliaris.*
19 *Episcopi sunt executores Canonum, & dispensatores.*
20 *Dispensatio respectu dispensantis non est stricti juris sed quid favorabile.*
21 *Casus in quibus Episcopi possunt vel non possunt dispensare.*
22 *Episcopi ex Concilio Tridentino dispensant in irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus.*
23 *Item absolvunt à casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reservatis in foro conscientiæ tantùm.*
24 *Crimina multa licet occulta impediunt ordinis executionem etiam post peractam pœnitentiam.*
25 *Episcopi Regionum, in quibus Concilium Tridentinum non est receptum, uti non possunt facultate sibi tributa in* cap. 6. sess. 24.
26 *Prælati Regulares & Abbates jurisdictionem quasi Episcopalem habentes dispensare, & absolvere nequeunt in casibus occultis ex Concilio Tridentino.*
27 *Cardinales in suis titulis Urbis uti non possunt facultatibus, quæ tribuuntur Episcopis à Concilio Tridentino.*
28 *Dispensare potest Episcopus in irregularitate occulta & ex mutilatione membri, licet non possit in irregularitate ex homicidio occulto.*
29 *Homicidium & mutilatio membri in quibus æquiparentur.*
30 *Episcopus absolvere non potest à casibus occultis Sedi Apostolicæ reservatis post Concilium Tridentinum.*
31 *Episcopis & Inquisitoribus ex Bulla Cœnæ adempta est facultas, quam habebant ex Concilio Tridentino absolvendi ab hæresi occulta.*
32 *Bulla Pii V. super clausura monialium habet etiam locum in casibus occultis.*
33 *Moniales secretò delinquentes in materia clausuræ ab Episcopo absolvi non possunt.*
34 *Episcopus lapsus in aliquod delictum potest etiam in Urbe ad se absolvendum deputare proprium confessorem ex Concilio Tridentino*, cap. 6. sess. 24.
35 *Absolvi potest forensis in Sacramento Pœnitentiæ ab Episcopo*

copo, in cujus Diœcesi commoratur, sed non dispensari.
36 *Etiamsi materia sit conjuncta, ex qua peccatum, & irregularitas incurratur.*
37 *Absolutus & dispensatus ab Episcopo in materia delicti*

1 D*Ilectus.* Episcopus conferens eidem una die plures sacros ordines, etsi de mandato Metropolitani hoc fecerit, ab ordinandi potestate suspendit. Hoc dicit. Prima pars poniit reprehensibilem ordinantem. Secunda punit ordinantem; ibi, *cùm igitur.*

2 Nota ex hoc textu insignem regulam, quòd Episcopi contra canones dispensare non possunt, nisi eis expressè reperiatur permissum; & sic edictum dispensationis est prohibitorium. Quam regulam constituunt hic & firmant Laurentius, & Joannes relati ab Anton. de Butr. *num.* 9. Item Innocent. *num.* 2. *in ver. Dispensatio*, Abb. Antiq. *in ver. Permissa*, Hostiens. *num.* 2. *in verbo hujusmodi dispensatio*; ubi ait generalem regulam esse, ut Episcopi, vel Archiepiscopi circa ordines, seu ordinatos dispensare non possint, nisi probent hoc sibi permissum, Joan. Andr. *num.* 7. *in ver. Dispensatio*, Ant. de Butr. *num.* 6. *vers. Quinto nota regulam, quod inferior à Papa non dispensat*, Card. *num.* 1. dicens dispensationem intelligi prohibitam omni casu, quo non invenitur expressè permissa, & ad hoc quotidie nunc textum allegat Bellam. *num.* 1. ubi notat hanc esse bonam consequentiam de jure; Hæc dispensatio non est Archiepiscopo concessa, igitur denegata, Abb. *num.* 3. *vers. Quintò nota regulam.* Idem sentit gloss. *in cap. Cupientes, in ver. Suspensos, de elect. lib.* 6. Philipp. & Joan. de Lignan. relati ab Anton. de Butr. *in cap. Ac si Clerici*, §. *De adulteriis, num.* 17. *vers. Prima opinio, de Judic.* plenè Archid. *in cap. Licet canon. num.* 3. *ver. Et ibi assertivè dixit, de elect. lib.* 6. dicens hanc sententiam tenendam esse tanquam veram, quidquid aliàs sit notatum; & pluribus eam comprobat Rebuff. *in praxi tit. de dispensat. ad plura, num.* 27. Mandos. *reg.* 13. *Cancell. quæst.* 6. *num.* 6. ex quibus apparet hanc esse communem Canonistarum opinionem, cùm præcipuè eam sequantur quatuor juris Pontificii, Cardines & Illuminatores, Innocentius, Hostiens. Archidiac. & Joan. Andr. prout ita communiter teneri testatur Abb. *in dicto* §. *De adulter, num.* 6. *vers. Quandoque constitutio loquitur generaliter nec permittendo, nec vetando dispensationem.* Undè decipitur Sylvest. qui in *verb. Dispensatio, num* 8. affirmat secundum communem Doctorum opinionem Episcopos habere potestatem dispensandi in his quæ non sunt eis à jure, vel aliàs à Superiore prohibita.

3 Nec aliud sentit D. Thom. in 1. 2. *quæst.* 97. *art.* 4. ab aliquibus perperam allegatus pro contraria sententia. Ait enim: Ille, qui habet regere multitudinem, habet potestatem dispensandi in lege humana, quæ suæ autoritati innititur, ut scilicet in personis, vel in casibus, in quibus lex deficit, licentiam tribuat, ut præceptum legis non servetur. Pondera illa verba, *Quæ suæ autoritati innititur*, quæ clarè ostendunt, eum loqui de potestate, quam habet Superior dispensandi in lege propria. Quod apertius explicat in responsione ad tertium dicens, in lege humana publica non posse dispensare, nisi illum, à quo lex autoritatem habet, vel eum, cui ipse commiserit. Et sic S. Doctor est evidenter pro hac sententia, ut Episcopi non possint contra legem Superioris dispensare, nisi ex illius commissione, sed dispensatio ad eum tantùm pertineat, à quo lex autoritatem habet; & sic ad Summum Pontificem, qui solus autoritatem sacris Canonibus impertitur, §. *His ita* 25. *quæst.* 1.

Hæc autem communis regula probatur primò evidenter in hac decretali, ubi reprehenditur collatio plurium sacrorum Ordinum una die facta eidem ab Episcopo, etiamsi præcesserit mandatum, seu dispensatio Archiepiscopi. Et reprehensio fundatur in ea ratione, quia illi hujusmodi dispensatio à Canone minimè est permissa. Igitur ex eo, quod dispensatio non permittitur, rectè licèt inserre ut censeatur prohibita, alioquin ratio textûs non esset concludens, & adæquata, prout esse debet, *l. Neque Natales*, & ibi Bald. & Salicet. *c. De probation.*

Secundò probatur in *cap. penult.* & *cap. fin. infr. de fil. Presbiter.* ubi irritæ declarantur dispensationes factæ ab inferiori à Papa contra juris dispositionem, quos Canones ad hoc citat gloss. *hic in ver. Permissa.*

Tertiò, idem colligitur ex decreto Concil. Trident. in *cap. 6. sess.* 24. ubi indulgetur Episcopis ut dispensare possint in irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus. Ex quo decreto duo eliciuntur: Alterum est ut facultas dispensandi in irregularitatibus occultis antea Episcopis non competeret; aliàs enim supervacaneum fuisset indultum Concilii, & nihil illis contulisset contra tex. in *cap. In his, infr. de privileg.* Alterum ut Concilium concedendo Episcopis facultatem dispensandi in casibus occultis censeatur eam denegasse in casibus publicis, quia concessio in uno arguit de-

perpetrati coram duobus, vel tribus testibus, non est tutus in conscientia.
38 *Occultum dicitur, quod probari non potest.*

negationem in alio, & è converso, *cap. Qualis*, 25. *dist. cap. Nonne, de præsumpt.* gloss. *fin. in cap. De multa, infrà de præb.* & in his terminis est gloss. 1. *in cap. Ac si Clerici*, §. *De adulteriis de Judic.*

Quartò Dispensatio est juris relaxatio, seu vulneratio, 4
ut ait Feder. de Sen. *cons.* 30. *An capitulum, circa princ. vers. Sed dispensatio*, per cap. *Ipsa pietas* 23. *quæst.* 4. & *cap. Ut constituerentur*, 50. *dist.* Et Oldrad. *cons.* 327. *Omissa thematis repetitione, num.* 1. Undè in decreto Concilio Trident. capite 18. *sessione* 25. sic legitur, *Sicuti publicè expedit legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius evenientibus casibus, & necessitatibus pro communi utilitate satisfiat; sic frequentius legem solvere: nihil aliud est, quàm unicuique ad Leges transgredendas aditum aperire.* Igitur ex Sacra Sinodo dispensare, est legem solvere & relaxare. Sed 5
inferior jura Superioris non relaxat, capite *Inferior* 21. *dist.* capite *Cùm inferior de majoritate & obedientia.* Clementina *Ne Romani de electione*: hoc enim esset Hierarchiam Ecclesiasticam confundere Dei ordinatione institutam, ut in Concilio Tridentino, *sessione* 23. *De Sacramenti Ordinatione, Canone* 4. *& Canone* 6. Ergò nec contra jura Superioris dispensat.

Quintò probatur eadem regula manifestè secundum Archi- 6
diaconum, loco citato *supra num.* 2. quia Episcopi sunt Custodes Canonum, capite *Cùm quibus* 24. *quæstione* 3. Ita ut à regulis præstitutis nullâ negligentiâ aut præsumptione discedant, capite *Igitur in fine* 25. *quæstione* 2. Et ut legitur in septima Sinodo: Episcopi debitores sunt omnes Sacras regulas custodire, capite *Cùm simus*, 9. *quæstione* 3. & est adeò expressum in capite *Institutionis* 25. *quæstione* 2. ut responderi non possit secundum eum; ibi enim ait Gregorius: *Institutionis nostræ Decreta perpetuâ stabilitate & sine aliqua constituimus refragatione servari; sive quæ scripto decrevimus, sive quæ in nostra præsentia videntur esse disposita; nec à quoquam Pontificum in totum vel in partem ex qualibet occasione convelli decernimus vel mutari.* Hæc ibi & alia multa in proposito congerit Federicus de Senis, *consilio* 17. *Quæstio talis est per totum* & Petrus de Ancharo *in repetitione, cap.* 1. *num.* 188. *versione In contrarium & num.* 190. *versione Accedit his utilis quæstio suprà de Constitutione.* Quid plura? Nonne Episcopi obligantur juramento ad regulas Sanctorum Patrum defendendum & retinendum, ut est expressum in capite *Ego N. de jurejurando.* Quâ ergò conscientiâ dispensando vel ut, verius loquar, temerando jura ipsa, venient contra, nisi in quantùm eis ab ipso jure permissum invenitur: non video quæ sunt verba formalia Archidiaconi in dicto capite *Licèt Canon, num.* 3. *versione Quid plura de electione, lib.* 6. allegat textus hic & in capite *Romana de supplenda negligentia Prælati, eodem libro.*

Ultimò hanc sententiam in casibus particularibus sæpiùs secuta est Sacra Congregatio Concilii. Aliquandò enim dubitatum fuit an sicut Episcopis ex capite 6. *sessione* 24. licet dispensare in omnibus irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus: ita etiam liceat dispensare in 7
retentione Beneficiorum & fructuum perceptorum cum eis qui prædicta Beneficia in irregularitate; sed aliàs canonice obtinuerunt. Item aliàs dubitavit Episcopus Bisuntinus, an 8
posset absolvere sibi subditum à simonia occulta eumque rehabilitare ad Ordines & Beneficia tam obtenta quàm obtinenda ex dicto capite 6. *sessione* 24. Sacra Congregatio censuit Episcopum posse absolvere ex Concilio & dispensare super irregularitate, seu ad Ordines rehabilitare ut possit ministrare & ascendere. Item posse dispensare quoad suspensiones tam ab Ordinibus quàm Beneficiis; sed non posse dispensare quoad Beneficia quibus privatus quis existit; nec ad Beneficia obtinenda rehabilitare. Amplius cùm esset quæsitum, an Episcopus ex dicto capite 6. posset absolvere à suspensione & irregularitate, eum qui ante legitimam ætatem se fecit scien- 9
ter ad Sacros Ordines promoveri & in eisdem ministravit: ita ut deinceps tutâ conscientiâ & absque periculo irregularitatis propterea incurrendæ posset sic absolutus in dictis malè susceptis Ordinibus ministrare, præsupposito quòd defectus ætatis sit occultus: Sacra Congregatio respondit, si is Clericus pervenit jam ad ætatem legitimam: posse Episcopum cum illo dispensare, tam super suspensione quàm super irregularitate; si nondùm ad legitimam ætatem pervenit Clericus: Episcopum non posse, sed petendam dispensationem à Sede Apostolica. Demùm aliis omissis, declaravit Episcopum non posse dispensare cum sibi subdito vero bigamo ad minores Ordines & Beneficia simplicia; & Congregationis sententiam ad se relatam approbavit Gregorius XIII. ut pleniùs dixi in capite *Super eo, infrà de bigamia.* Igitur ex mente Sacræ Congregationis facultas quam habent Episcopi dispensandi, restricta est ad terminos Concilii: id est ad irregularitates

gularitates & suspensiones ex delicto occulto provenientes; ita ut in aliis dispensare non liceat, nisi in casibus in quibus à Jure id eis apparet permissum; sed pro dispensatione Sedem Apostolicam sit adeundum.

10 Non obstat Decretalis, *Nuper infrà de sententia excommunicationis*, ubi constituitur contraria regula ibi: *Quia tamen Conditor Canonis ejus absolutionem sibi specialiter non retinuit, eo ipso concessisse videtur facultatem aliis relaxandi.* Etenim primo loco respondet Archidiaconus in dicto capite *Licèt*
11 *Canon, num.* 3. *in fine* superstitiosam esse talem objectionem & inutilem, cùm non loquatur in dispensatione quæ habetur jus vulnerare & communiter est prohibita, sed in absolutione ab excommunicatione quæ est favorabilis & per quam jus minimè vulneratur. Eamdem solutionem posuit glossa in capite *Cupientes* in verbo *Suspensos de electione, lib.* 6. Philippus
12 relatus ab Antonio de Butrio in dicto capite *Ac si Clerici*, §. *De adulteriis, num.* 11. *versione Prima opinio de Judiciis*: dicens textus in dicto capite *Nuper* loqui in absolutione ab excommunicatione, quæ facilius permittitur quàm dispensatio; jura enim nolunt ut quis in excommunicatione decedat, capite *Quâ fronte de appellatione*, capite *Cùm illorum de sententia excommunicationis*; atque ita secundum eum, major est dispensatio quàm absolutio. Et eodem modo solvit Cardinalis hic *num.* 2. *in* 3. *oppositione*: subdens dispensationem fieri contra jus & ideò intelligi prohibitam, nisi inveniatur permissa ut hic; absolutionem verò fieri secundum jus & ideò intelligi permissam, nisi inveniatur prohibita ut in dicto cap te
13 *Nuper*; & sequitur tur Bellamera, *num.* 4. quæ distinctio verissima est & pro ea pondero Decretum Concilii Tridentini in dicto capite 6. *sessione* 24. *num. in princ.* ubi tribuitur Episcopis facultas dispensandi in irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus: nulla fit mentio reservationis Apostolicæ; sed postea dum datur illis potestas absolvendi in quibuscumque casibus occultis, adduntur illa verba: *Etiam Sedi Apostolicæ reservatis.* Inquiro cur in primo casu Sacra Sinodus non meminerit reservationis. Certè non aliâ ratione, nisi quia Episcopi carent dispensandi potestate: non ex vi reservationis Papalis, sed quia dispensatio illis non est concessa: undè reservationis qualitas ineptè adjecta fuisset, quia nulla est differentia quoad hoc inter reservata & non reservata; sed indistinctè omnis dispensatio prohibita est, nisi appareat permissa juxta textum hic. In secundo autem casu necesse fuit addere illa verba: *Etiam in casibus reservatis*, quia Episcopi facultatem habent absolvendi à quibuscumque casibus non solùm occultis; sed etiam publicis, nisi Conditor Canonis absolutionem sibi retinuerit juxta regulam, dicto capite *Nuper de sententia excommunicationis.* Undè si Concilium dedisset illis facultatem absolvendi, nullâ factâ mentione reservationis: utiquè contulisset quod prius habebant & nihil novi illis contulisset contra textum in capite *In his de Privilegio.*

14 Respondetur secundò, regulam dicto capite *Nuper*: quatenùs procederet etiam in dispensatione; tamen non habere locum, nisi in criminibus in quibus dispensant Episcopi, nisi ei sit expressè prohibitum secundum glossam hic in verbo *Permissa in fine.* Innocentius, *num.* 2. Butrius, *num.* 12. Bellamera, *num.* 4. & alios prælegatos. Ratio est, quia in adulterio & minoribus criminibus à Jure tributa est potestas Episcopis dispensandi, ut est casus in dicto §. *De adulteriis.* Ergò in vim illius generalis facultatis constituenda est regula affirmativa, ut dispensatio sit permissa nisi appareat prohibita: ut ibi omnes notant; & in specie Abbas, *num.* 6. *versione quandoque Constitutio*; & Joannes Andreas post Hostiensem in capite 1. *num.* 3. *de supplenda negligentia Prælat, lib.* 6. Et ita intelligo glossam primam in capite *Miror* 50. *dist.* & glossa prima in dicto §. *De adulteriis.* Rationem verò differentiæ cur liceat Episcopo in criminibus dispensare & non in aliis, assignat Petrus de Sampsone in sua notabili distinctione quæ ponitur in additione post glossam primam in dicto §. *De adulteriis*, Specul. *in titulo* 2. §. *Nunc de Episcoporum, versione Sed cùm Episcopus.* Butrius in capite finali *de fil. Presbit.*

15 Respondet tertio loco Innocentius hic, *num.* 2. dicens: ubi jus concedit dispensationem, simpliciter Episcopus dispensare potest. Et sic loquitur infrà *de sententia excommunicationis*: *Nuper de Clericis excommunicatis Ministris postulastis.* Si autem dispensatio non conceditur à Canone: nunquam potest Episcopus dispensare, etiamsi in Canone reperiatur quòd Papa dispenset, ut in capite *Quòd dilectio, infrà de consanguinitate & affinitate* & in capite *Quòd scripsi aliàs est*, capite *Quædam lex*, §. *Quod scripsi* 35. *quæstione* 3. quia cùm Episcopi debeant servare Canones: non debent contrafacere, nisi expressè concedatur 25. *quæst.* 1. *cap.* 1. 2. & 3. Ita Innocentius qui tandem residet in hac solutione & eam sequuntur hic Joannes Andreas, *num.* 13. *versione Vel dic fortè melius.* Cardinalis, *num.* 2. *in* 3. *oppositione* & Bellamera *num.* 4. *versione Quarta solutio.* Et quamvis quod spectat ad dictum caput *Nuper*: eadem solutio non videatur procedere, quia ibi non permittitur dispensatio; sed dicitur videri permissum, nisi appareat prohibitum: ut advertit Cardinalis *dict. num.* 2. tamen ille textus non loquitur in dispensatione, sed in absolutione ab excommunicatione: ut dictum est in prima solutione.

Non me latet multos ex recentioribus Theologis firmare 16
contrariam regulam, videlicet Episcopis intelligi concessam dispensandi facultatem; si illam Papa sibi expressè non reservaverit: quod tenent Henriquez *in Summa, lib.* 10. *cap.* 35. §. 2. *& lib.* 12. *cap.* 3. §. 2. *in commisso, litterâ N.* Sanchez *de Matrimonio, lib.* 1. *disputatione* 61. *numero* 3. Suarez, *tom.* 4. *de Pœnitentia, disputatione* 25. *sectione* 1. *num.* 13. *& de legibus, lib.* 6. *cap.* 14. *sub num.* 3. & ducuntur hoc principali fundamento, quòd Episcopus de Jure Divino potest in sua Diœcesi quidquid potest Summus Pontifex in universo Orbe: iis tantùm exceptis quæ idem Pontifex sibi expressè reservavit, ut docet Abulen. *cap.* 19. Math. *quæst.* 87. *litterâ* E. Victoria *de Matrimonio, par.* 1. *num.* 7. Sotus *in* 4. *dist.* 27. *quæstione* 1. *articulo* 4. *versione Ad quo tandem & libro* 10. *de Justitia & Jure, quæstione* 1. *articulo* 3. *ad secundum* & ex Jurisperitis, Gammar. *de Officio Legati, lib.* 10. *num.* 466. Majol. *de irregularitate lib.* 3. *cap.* 22. *& lib.* 5. *cap.* 1. Sed hanc doctrinam falsam esse ostendimus in capite 1. infrà *De Officio Ordinationis* & illius fallitas satis etiam evidenter apparet ex hac Decretali ubi Episcopus dispensare non potest non quia dispensandi potestas sit illi adempta ex vi reservationis; sed quia dispensatio à Canone non reperitur ei concessa. Præterea etsi Episcopi sint animarum Pastores & Jurisdictionem habeant ordinariam in sua Diœcesi: tamen subsunt Romano Pontifici & consequenter illius Canones solvere & dispensando relaxare seu temerare non possunt, secundum Archidiaconum & alios prælegatos; & sicut Papa quamvis habeat plenitudinem potestatis in Ecclesia universali, capite *Cùm ex eo de Pœnitentia & remissione*, capite *Præposuit de concessione Præbendarum*: tamen non dispensat contra Jus Divinum cujus autoritas est à Deo, capite *Sunt quidam* 25. *quæstione* 1. Ita nec inferior: esto possit omnia in sua Diœcesi, dispensat contra Canones qui à Summo Pontifice autoritatem accipiunt. Quo argumento utitur in terminis Sanctus Thomas *in* 1. 2. *quæstione* 97. *articulo* 4 *ad tertium.*

Stat igitur communis regula, quòd Episcopi dispensare non 17
possunt nisi appareat eis expressè permissum. Intelligitur autem expressè permissum, si Canon dicat simpliciter in aliquo casu posse dispensari. Nam etsi expreisè non indulgeat Episcopo dispensationem: tamen Episcopus dispensare poterit, ut tenent Joannes de Ligna & Joannes Calder. in capite *Ac si Clerici* §. *De adulteriis de judiciis* & fuit originale dictum Innocentii hic, *num.* 2. *versione Vel dic* & fortè melius; & notatur in capite *Postulastis, de Clericis excommunicatis Ministris.* In glossa 3. idem firmant in dicto §. *De adulteriis.* Antonius de Butrio, *num.* 17. *versione Tamen eò quòd Jus simpliciter permittit dispensationem* & Abbas, *num.* 5. *versione Si verò expressè non indulget.* Archidiaconus in capite *Licèt Canon, num.* 3. *versione Et ibi assertivè dixit de electione, lib.* 6. Joannes Andreas post Hostiensem in capite 1. *Super glossa penultima de supplenda negligentia Prælat, eodem libro.* Bellamera hic, *num.* 4. *versione Ac finaliter teneatis.* Silvester in verbo *Dispensatio, num.* 15. *versione Tertiò, quandò Canon.* Ratio est, quia ubi Jus exprimit ut dispensari possit: Jus seryatur, si dispensetur. Ergò ipse Episcopus Canonum Custos dispensare potest, quia sic Jura conservat secundum Joannem de lignan. & Archidiaconum.

Et quamvis Antonius de Butrio in dicto §. *De adulteriis*, 18
eodem numero 17. *versione Si autem apparet specificè permissa*: distinguat an Constitutio sit Concilii; an alia, ut primo casu non possit inferior dispensare per textum in capite finali *De fil. Presbiter.* & capite *Cùm ad Monasterium de statu Monachorum.* In secundo casu possit: tamen hanc differentiam reprobat ibi Abbas, *num.* 5. *versione Sed ista differentia mihi non placet nec Jure probatur.* Ex quo enim Constitutio cujuscumque illa sit, indulget dispensationem: satis videtur concedere Episcopis, maximè ut verba aliquid operentur; nam respectu Papæ non potest intelligi, quia illius autoritas semper intelligitur excepta, capite *Significasti suprà de electione.* Et sic Episcopus hoc casu dispensando non transgreditur, quin potiùs sequitur Concilium indulgens dispensationem. Sequitur Cardidalis Jacobat. *de Concilio, lib.* 5. §. 7. *art.* 19. Felin in capite *Nonnulli, num.* 3. *de rescriptis* & Covarruvias in capite *Alma mater, parte* 1. §. 7. *num.* 8. *de sententia excommunicationis, lib.* 6. Sunt enim Episcopi Executores Canonum & dispensatores in cunctis, capite *Perlectis* 25. *dist.* 19
& notat Vincentius in dicto §. *De adulteriis* & post eum Bellamera hic *eodem numero* 4. Hostiensis in capite 1. *num.* 9. & ibi etiam Joannes Andreas, *num.* 3. *de supplenda negligentia Prælatorum, lib.* 6. Secus si Concilium non indulgeret dispensationem; sed generaliter disponeret: quo casu loquun-

tur Jura per Butrium allegata. Pro qua conclusione facit secundum Abbatem, quia dispensatio non est stricti Juris respectu dispensantis : imò quid favorabile, cùm sæpè dispensatio sit necessaria & debita, ut notatur in capite *Ut constituatur* & capite *Domino Sancto* 50. *distinctione* in capite *Exigunt* & capite *Dispensationes* 1. *quæstione* 7. & tradit Antonius de Butrio in capite *Nisi cùm pridem*, §. *Personæ vero*, *num.* 36. *de renunciatione*. Primam tamen opinionem Butrii conantur tueri Aretinus & Decius in dicto §. *De adulteriis* & pro eis facit Decretum Concilii Tridentini in capite 5. *sessione* 24. *De reformatione Matrimonii* ubi dicitur posse dispensari cum his qui bonâ fide & solemnitatibus adhibitis in gradu prohibito Matrimonium contraxerunt ; & in secundo gradu inter magnos Principes & ob publicam causam ; & hic Concilium permittit dispensationem & tamen certum est in impedimentis dirimentibus Episcopum non posse dispensare : præsertim in secundo gradu, capite *Deus qui infrà de divortio*, glossa in capite *Proposuit* in verbo *Dispensare de concessione præbendarum*.

21 Duos autem & viginti casus in quibus possunt & unde viginti in quibus non possunt Episcopi dispensare, recensent hic Innocentius, *num.* 2. Hostiensis, *num.* 3. Joannes Andreas, *num.* 1. *in fine*, Butrius, *num.* 17. Cardinalis, *num.* 4. De quibus in speculatione *in titulo de dispensatione*, §. *Nunc de Episcoporum* ; Et ex his aliquos concedit Ecclesia quos negat Innocentius ; & aliquos concedit Innocentius quos negat Ecclesia, ut hic per Abbatem, *num.* 7 & de his consule Silvestrum in verbo *irregularitas* & fusiùs Navarr. *in Manuali* capite 27.

22 Hodiè verò ut superiùs tetigimus ex Decreto Concilii Tridentini in cap. 6. *sessione* 24. licet Episcopis in irregularitatibus omnibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus dispensare, exceptâ eâ quæ oritur ex homicidio voluntario, exceptis aliis deductis ad forum contentiosum & in quibuscumque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reservatis delinquentes quoscumque sibi subditos in Diœcesi sua per seipsos aut Vicarium ad id specialiter deputandum in foro conscientiæ gratis absolvere ; idemque in crimine hæresis eis tantùm ; non autem eorum Vicariis est permissum.

24 Nec refert quòd Hostiensis in capite *Nisi cùm pridem*, *num.* 74. in verbo *Culpa latet* ; & post eum Joannes Andreas *num.* 53. *suprà de renunciatione*, dicant peccatum latens non induere irregularitatem in qua requiratur Prælati dispensatio ; sed irregularitatem etiamsi illius culpa lateat : benè requirere dispensationem, quia hoc verum non esse constat apertè ex Decreto, dicto capite 6. ubi apparet ex delicto occulto provenire irregularitatem in qua Superioris dispensatio requiritur ; multa enim sunt crimina quæ utcumque occulta impediunt Ordinis executionem : etiam post peractam pœnitentiam, capite *Inquisitionis*, *infrà de accusatione*, dicto capite, *Nisi cùm pridem*, §. *Propter conscientiam*, ut ibi dixi ; atque ita indultum Concilii non est inutile.

25 Porrò ex sententia Sacræ Congregationis Concilii Episcopi illarum Regionum in quibus Concilium adhuc receptum non est : non possunt uti facultate in hoc Decreto concessâ. Nec

26 Prælati Regularium atque alii Abbates Jurisdictionem habentes quasi Episcopalem & Sedi Apostolicæ immediatè subjectii ; sed tantùm Episcopi.

27 De Cardinalibus autem qui habent titulos Ecclesiarum Urbis, cùm dubitatum esset an possent in suis Ecclesiis Titularibus & in earum subditis uti illis facultatibus quæ à Concilio Tridentino tributæ sunt Episcopis in suis Civitatibus & Diœcesibus ; & specialiter illis quæ comprehenduntur hoc Decreto : discusso articulo Gregorius XIII. dixit se nolle ea quæ Episcopis concessa sunt à Concilio Tridentino competere Cardinalibus in suis titulis, quia licèt habeant quasi Episcopalem Jurisdictionem : ibi tamen verè & propriè Episcopi non sunt. Quod dictum interpretata est Sacra Congregatio, approbante Summo Pontifice quoad facultates concessas Episcopis à Concilio. Undè extra illas salva manebit Jurisdictio Cardinalium in suis titulis, prout Doctores illis attribuunt in capite *His quæ de majoritate & obedientia*.

28 Sed quæritur an Episcopus possit dispensare in irregularitate proveniente ex mutilatione membri in casibus occultis ex decreto *dict. cap.* 6. *sess.* 24. Non videtur, quia cùm à Concilio excipiatur ea irregularitas, quæ provenit ex homicidio voluntario, videtur etiam excepta irregularitas quæ provenit ex membri mutilatione quæ illi æquiparatur, ut per

29 gloss. in *Clem.* 1. *in verbo Mutilet*, *de homicid.* Sed contrarium respondit Sacra Congregatio ejusdem Concilii interpres ab Episcopo Cremonensi consulta ; quia æquiparatio homicidii & mutilationis ibi fit quoad incurrendam ipsam irregularitatem. At præsens quæstio est quoad facultatem dispensandi super ea. Et quamvis *Summa* Angel. *in verbo homicidium*, 5. *num.* 3. videatur sentire idem etiam quoad dispensationem. Tamen gloss. *in d. Clem.* loquitur tantùm quoad ipsam irregularitatem & ita quoque Hermanetus sensit.

30 Sed numquid Episcopus facultate sibi tributa in *d. cap.* 6. *sess.* 24. in casibus occultis post Concilium ex nova lege Sedi Apostolicæ reservatis etiam cum clausula, *nonobstantibus*, absolvere possit. Sacra Congregatio censuit non posse. Et in

31 specie cùm dubitatum fuerit, an Episcopus & Inquisitores possint hodie ex *d. cap.* 6. *sess.* 24. absolvere lapsos in hæresim nonobstante bulla Cœnæ Domini ; censuit eam bullam derogasse decreto cap. 6. Undè frustrà nonnulli ex recentioribus Theologis hunc articulum in controversiam adducunt, cùm habeamus claram determinationem Sacræ Congregationis. Præterea cùm dubitasset Archiepiscopus Florentinus an vigore cap. 6. *sess.* 24. posset absolvere quamdam Monialem, quæ

32 occultè & ad malum finem fregerat clausuram, nonobstante bulla Pii V. quæ videtur habere locum in casu publico : variatum est sententiis : nam ex decem Cardinalibus, tres censuerunt bullam intelligendam esse etiam in occultis, quia illius verba sunt generalia & est tantùm exceptus casus nisi in mortis articulo, &c. Et quia jam declaratum bullam cœnæ Domini, quæ prohibet ab aliis absolvi, habere locum etiam in occultis, & quia cùm bulla sit confecta post Concilium, censetur derogasse Concilio. Quatuor censuerunt eam bullam non habere locum in casibus occultis. Reliqui autem tres dixerunt agendum cum Sanctissimo, qui declaravit bullam Pii V. habere locum etiam in occultis. Tamen concessit facultatem Archiepiscopo absolvendi illam Monialem. Undè postè

33 S. Congregatio generaliter consulta, an si Monialis alicujus Monasterii jurisdictioni Regularium subjecti secretò deliquerit in materia clausuræ, in foro conscientiæ absolvi possit vigore ejusdem decreti ab Episcopo, cui tanquam delegato in iis quæ ad clausulam pertinent, autoritas tributa est decreto *c.* 5. *sess.* 25. *De Regular.* stante prædicta Bulla Pii V. respondit non posse. Episcopo autem lapso in aliquod delictum, de quo in

34 *dict. cap.* 6. *sess.* 24. ex sententia Sac. Congregationis licet ad se absolvendum proprium ipsius Confessorem deputare cum eadem autoritate quam ipse posset, ex eodem c. 6. in alios sibi subditos exercere, etiamsi Episcopus Romæ esset, & sic extra suam Diœcesim.

Sed cùm esset quæsitum, an forensis, qui habet domum

35 & commoratur in civitate vel Diœcesi, diceretur subditus Episcopo illius civitatis vel Diœcesis, cùm ibidem Ecclesiastica Sacramenta percipere teneatur ; & ita an ab eodem Episcopo absolvi posset in casibus dicti cap. 6. quamvis crimen sit alibi commissum : Gregorius XIII. audita relatione Congregationis declaravit posse absolvi in Sacramento pœnitentiæ ab illo Episcopo, in cujus civitate vel Diœcesi commoratur, sed non dispensari.

36 Nec postèa probavit Gregorius distinctionem Abb. in cap. *Omnis utriusque*, *de pœnit. & remiss.* nam subortâ dubitatione, an dispositio Concilii Tridentini in *d. cap.* 6. *sess.* 24. quòd liceat Episcopis in quibuscumque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reservatis delinquentes sibi subditos in Diœcesi sua in foro conscientiæ gratis absolvere, comprehendat forensem fungentem Prætoris vel Medici officio & commorantem in civitate vel Diœcesi, adeò ut tanquam subditus, ex quo ibi Ecclesiastica Sacramenta percipere tenetur, debeat censeri : Sacr. Congregatio censuit Episcopum posse hos absolvere tanquam verè subditos ex facultate ei attributa, *d. c.* 6. posse item dispensare quandò est materia conjuncta, nempè idem factum in eadem persona concurrens, ex quo & peccatum & irregularitas incurratur, ex doctrina Abb. in capite *Omnis utriusque*, *num.* 23. *de pœnitent. & remiss.* Verùm relatâ ad Gregorium XIII. Congregationis sententiâ, Sanctitas sua dixit posse Episcopum absolvere dumtaxat in Sacramento pœnitentiæ, non autem dispensare.

Sed quæres an delictum coram uno, aut duobus testibus

37 dicatur occultum, adeò ut Episcopus cum delinquente possit dispensare in foro conscientiæ, juxtà *dict. cap.* 6. S. Congregatio hac de re consulta censuit hoc pendere ex dispositione juris communis. Posteà tamen cùm dubitatum esset an absolutus & dispensatus à proprio Episcopo in materia delicti perpetrati coràm duobus, vel tribus testibus, quod

38 tamen non fuit notorium, esset tutus in conscientia : Respondit non esse tutum, quia Concilium utitur termino, occulto, quod propriè loquendo est illud, quod probari non potest. Abb. in c. *Vestra de cohab. Cler. & Mulier.* At per duos testes probari potest & verba Concilii debent accipi secundum proprietatem.

DE ORDINATIS AB EPISCOPO,

QUI RENUNCIAVIT EPISCOPATUI.

Alexander III. Toletano Archiepiscopo.

CAPUT I.

REquisivit à nobis tua fraternitas, utrùm Clerici, qui post renunciationem factam à prædecessore tuo Ordines receperunt, in ipsis debeant remanere : & infrà. Respondemus igitur distinguendo, utrùm renunciaverit loco tantùm, an loco simul & dignitati : nam in primo casu Ordines (sicut anteà) rogatus ab Episcopo aliquo poterit de ratione conferre : In secundo verò casu distinguendum putamus, utrùm Sacros contulerit an Minores. Si enim à tali Ordines usque ad Subdiaconatum aliquis acceperit : quia & hujusmodi Ordines à non Episcopis quandoque conferuntur, & in illis deservire poterit, & ad majores (si idoneus fuerit) promoveri. Sanè si ab eodem sacros ordines scienter quis receperit, quia indignum se fecit, executionem officii non habebit : ubi autem non scienter, poterit (nisi crassa & supina fuerit ignorantia) discretus Pontifex dispensare.

SUMMARIUM.

1 *Episcopus, qui renunciavit loco tantùm, invitatus potest ordinare sicut priùs. Si verò & dignitati, caracterem imprimit ; sed non confert executionem, & n. seqq. Dispensat Episcopus suus cum ordinato ad minores vel ignoranter ad sacros ab Episcopo, qui renunciavit loco, & dignitati, ibidem.*

2 *Ordinis potestas per resignationem Episcopi mortificatur, sed non funditùs moritur.*

3 *Caracter Episcopalis animæ infixus à Deo per ministerium hominis deleri non potest, & num.* 34. *& seqq.*

4 *Resignatio non subtrahit Episcopo Ordinem, sed executionem.*

5 *Ordini renunciare quid importet.*

6 *Episcopus, qui renunciavit Ordini, potest de licentia Papæ executionem reassumere sine nova consecratione.*

7 *Caracter Ordinis, habitus, & exercitium qualiter considerentur in ordinato.*

8 *Episcopatus an sit Ordo Sacramentalis imprimens caracterem, latissimè discutitur usque in finem.*

9 *Opinio eorum qui dixerunt Episcopatum non fuisse à Christo institutum, refellitur tanquam erronea, & num.* 69. *& seqq.*

10 *Episcopatum non esse Ordinem, prout est Sacramentum, sed prout est officium, & potestas ad actiones hierarchicas, qui autores senserunt.*

11 *Ordo Episcoporum quadripartitus est, & num.* 70.

12 *Concilium Florentinum, & Tridentinum expenditur pro sententia Theologorum, & num.* 78.

13 *Ordo non requirit caracterem alterius Ordinis ex necessitate Sacramenti, & n.* 81.

14 *Ordinatus in Presbiterum omisso Diaconatu, vel Subdiaconatu recipit caracterem, licet non Ordinis executionem.*

15 *Episcopalis consecrationis fundamentum est Sacerdotium, sine quo nihil recipitur.*
Contrarium, num. 27.
Declaratur, num. 81.

16 *Ordinis Sacramentum confertur in Sabbatis quatuor Temporum ; Episcopatus verò tantùm in Dominicis.*

17 *Episcopi consecratio non fuit instituta immediatè à Christo.*
Contrarium num. 68. *& seqq. & num.* 85.

18 *Jacobus frater Domini fuit primus Episcopus ab Apostolis ordinatus, & num.* 85.

19 *Evangeliorum liber non potuit esse materia consecrationis Episcopalis ante obitum Christi, & cur, & num.* 86.

20 *Ordo, secundum quod est Sacramentum, ordinatur spiritualiter ad Sacramentum Eucharistiæ.*
Declaratur, num. 88. *& seqq.*

21 *Episcopus quoad Sacramentum Eucharistiæ non habet potestatem superiorem simplici Sacerdote.*
Declaratur, num. 88. *& num.* 92. *& seqq.*

22 *Ordinum distinctio est propter Altaris sacrificium, post cujus consummationem ulteriùs non est ordo, & num.* 88. *& 93.*
Contrarium 90.

23 *Ordo duplex, & de quo ordine intelligantur Canones loquentes de ordine, & ordinatione Episcopi.*

24 *Ordines hierarchici tres à Dionisio assignantur, & num.* 41.

25 *Episcopi potestas quamvis sit indelebilis, tamen non habet rationem caracteris.*

26 *Episcopatum esse Ordinem Sacramentalem, sed non distinctum ab Ordine Sacerdotali, qui Theologi tradiderint.*

27 *Ordinem Episcopalem imprimere caracterem, & non esse Sacramentum, non comparantur.*

28 *Caracter Sacerdotalis in impositione manuum extenditur ad potestatem ligandi, & solvendi.*
Contrarium num. 91.

29 *Ordo unus est eminentior alio, secundum quod proximius ordinatur ad Sacramentum Eucharistiæ, & n.* 88.

30 *Actus conferendi Eucharistiam, qui ad Sacerdotem pertinet, est principalior & nobilior, quàm actus conferendi Ministros, qui pertinet ad Episcopum, & numer.* 93.

31 *Finis est potior iis, quæ sunt ad finem.*

32 *Ordo Episcopalis est superior Presbiterali, & num.* 93.

33 *Canonistæ in quo differant ab opinionibus Theologorum circa ordinem Episcopalem.*

34 *Potestas, quæ confertur Episcopo in consecratione, an attingat rationem caracteris, & numero sequenti.*

35 *Potestas conferendi minores Ordines, quam accipit Abbas in impositione manuum, potest in totum ab Ecclesiæ auferri.*

36 *Abbas benedictus ordinandò post Ecclesiæ prohibitionem, seu mandati revocationem, non imprimit caracterem.*

37 *Papa potest facere de Monacho non Monachum.*

38 *Consecratio omnis, vel potestas in consecratione collata auferri potest per Papam, præter Sacramentum.*
Res sacræ an possint in prophanos usus converti autoritate Episcopi, ibid.

39 *Ordinis potestas remanet in Episcopo etiam degradato.*

40 *Intellectus*, c. Cleros, 21. dist.

41 *Gradus appellatione quid veniat.*

42 *Intellectus*, c. Perlectis, 25. dist.

43 *Concilium Carthaginense quartum expenditur pro sententia Canonistarum.*
44 *Intellectus*, c. Diaconos, 93. dist.
45 *Intellectus*, cap. 1. 32. distinct. & cap. Quia sanctitas, 50. dist.
46 *Sacerdotale officium potest esse sine Pontificali, sed non è converso, & num. 79. & seqq.*
47 *Episcopatum esse Ordinem Sacramentalem, & distinctum ab Ordine Presbiterali, deducitur ex Concilio Trid. & num. 71.*
48 *Dictio*, Cætera, *est implicativa similium.*
49 *Canones loquentes de Ordine, & ordinatione Episcopi, generaliter expenduntur.*
50 *Gratia in Sacramentis confertur, non autem in sacris cæremoniis non essentialibus.*
51 *Ordinatio Episcopi gratiam confert.*
52 *Ordo quid sit.*
53 *Sacramentum quid.*
54 *Ordini Episcopatus convenit definitio Ordinis, & Sacramenti.*
55 *Materia Ordinis Episcopalis quæ sit.*
56 *Unctiones in consecratione Episcopi non sunt de substantia.*
57 *Opinio asserentium impositionem libri Evangeliorum non esse materiam Ordinis Episcopalis, sed manuum impositionem, refellitur.*
58 *Græci conveniunt cum Romana Ecclesia in impositione libri Evangeliorum super cervices Episcopi consecrandi.*
59 *Forma in ordinatione Episcopi quæ sit.*
60 *Ordinum diversitas elicitur ex diversitate materiæ, & formæ.*
61 *Item ex diversitate ministeriorum, & potestatis.*
62 *Episcopos non esse Presbiteris superiores, vel potestatem, quam habent confirmandi, & ordinandi, esse cum Presbiteris communem, est hæresis, & num. 89.*
63 *Græci qua forma utantur in ordinatione Episcopi, Presbiteri, & Diaconi.*
64 *Potestas spiritualis duplex.*
65 *Cardinalis est major Episcopo dignitate, & officio; Episcopus est major Ordine, & num. 67.*
66 *Episcopi sunt pares Apostolico quantùm ad Ordinem, & potestatem consecrationis.*
67 *Episcopus est major ordine Presbitero Cardinali.*
68 *Ordines à Christo instituti verè, & propriè sunt Sacramentum.*
69 *Ordo Episcopalis est ex divina institutione & num. seqq.*
70 *Sacerdotum Ordo bipartitus est.*
71 *Hierarchia Ecclesiastica constat ex Episcopis, Presbiteris, & Ministris.*
72 *Episcopum in primitiva Ecclesia non fuisse distinctum à Presbitero in collatione Sacramentorum, est error.*
73 *Episcopus in casibus à Jure expressis actualiter degradatur adhibitis duodecim Episcopis.*
74 *Degradatio fit ab Ordine tantùm; Depositio verò ab officiis, & dignitatibus.*
75 *Res omnis per quascumque causas nascitur, per easdem dissolvitur.*
76 *Cardinalis depositus non retinet dignitatem, sed Ordinem sacrum, qui erat impressus.*
77 *Ordines novem computantur in Ecclesiastica, sicut in cælesti hierarchia.*
78 *Dictio*, Sicut, *est exemplificativa.*
79 *Ordinis Episcopalis collatio an teneat si Episcopus non sit Sacerdos & n. seqq.*
80 *Intellectus* c. Ex litteris, de excess. Prælat.
81 *Episcopatus cur prærequirat sacerdotium & alii Ordines non prærequirant caracterem Ordinum inferiorum.*
82 *Episcopi actus principalis est Ministros Ecclesiæ ordinare.*
83 *Episcopus conferre non potest Ordinem, quem non habet.*
84 *Episcopatus est summus Ordo.*
85 *Intellectus*, c. In novo, 21. dist.
Petrus fuit primus Episcopus à Christo institutus, ibidem.
86 *Episcopi tres in consecratione Episcopi sunt adhibendi ex necessitate Sacramenti.*
87 *Jacobum fratrem Domini tres Apostoli consecrarunt, sed unus tantùm Episcopus, id est*, Petrus.
Canon Apostolorum primus expenditur, ibidem.
88 *Ordo Sacramentalis non requirit ad sui esse Ministerium cooperativum in ipso actu consecrationis Eucharistiæ.*
89 *Ordo Episcopalis quam relationem habeat ad Eucharistiæ Sacramentum.*
91 *Caracter Sacerdotalis non extenditur in ordinatione Episcopi, sed novus imprimitur.*
92 *Potestas tantò est altior, quantò ad plura se extendit.*
93 *Episcopalis potestas in quo excedat potestatem Sacerdotalem.*
94 *Caracter Ordinis prærequirit ex necessitate Sacramenti caracterem Baptismi.*

1 R*Equisivit*. Episcopus, qui renunciavit loco tantùm, invitatus conferre potest Ordines sicut priùs. Si verò & dignitati, cum ordinato per eum ad minores, vel ignorantet ad sacros dispensat Episcopus suus; cum ordinato verò scienter ad sacros non dispensat. Hoc dicit secundum omnes. Et respectu minorum Ordinum fuit originaliter intellectus Vincentii, Gosfredi & Tancredi, qui exposuerunt litteram ibi, *poterit*, id est, dispensativè, ut refert Joan. Andr. *num. 7. & in ver. Poterit*, & Card. *in princ. in eod. ver.* Dividitur in duas partes. In prima ponitur consultatio. In secunda, responsio distinguens: ibi, *respondemus*. Et hæc iterùm subdistinguit, ibi, *in secundo*.

Nota primò, secundum Anton. de Butr. *num.* 1. Abb. *eodem num. in* 1. *notab.* & Joan. de Anania *in princip.* duo jura concurrere in Episcopo. Primum, jus dignitatis Episcopalis cohærens personæ quod acquiritur per consecrationem. Secundum, jus administrationis cohærens loco, cui præsidet, quod acquiritur per confirmationem, *cap. Transmissam, suprà de elect.* Et quoniam potestas in his, quæ sunt in habitu ordinis, residet in dignitate cohærente personæ; quoad exercitium verò residet in loco, cui præest & in quo habet administrationem: Et hæc jura non sunt individua, seu inseparabiliter connexa, cùm uni possit renunciari sine altero, si inchoetur à loco: indè fit ut Episcopus, qui renunciavit loco, id est, administrationi, sed non dignitati, possit illa quæ sunt ordinis, quoad habitum, sed non quoad exercitium, quia caret subditis, exemplo Episcopi titularis clero & populo carentis, ut in Clem. *In plerisque, de elect.* & in decreto Concilii Tridentini *cap. 2. sess.* 14. quasi dicat, bonus faber est, non deest ei nisi materia, super qua fabricet, ut formaliter dicunt hic Hostiens. *in princip. in ver. De ratione*, & Joan. Andr. *num. 7. in eodem ver.* Undè si in subditis integretur per invitationem alterius Episcopi, qui habeat exercitium; utique poterit etiam ipse ordines illis conferre, ut hic & in *c. cum nullus, de temp. ordin. lib.* 6.

2 Secundò nota potestatem ordinis mortificari quidem per resignationem, quia Episcopus qui cessit loco & dignitati ordinis, exercit onem non confert; sed non funditùs mori, quia ordinando benè imprimit caracterem, ut hic & in cap. *Consultationi, suprà tit.* 2. & hic notant Innoc. *in ver. executionem* Host. *in princ. in ver. Permanere*, Joan. Andr. *num.* 3. *in ver. in ipsis*, & Card. *in princ. in eod. ver.*

3 Rationem assignat Hennis. Boich. ante med. quia semper remanet sibi caracter & spirituale Matrimonium, quod inter eum & Ecclesiam generalem intelligitur esse consummatum in consecratione, *c. Licet, suprà de transl.* Et sic collige singulariter ex hac decretali, potestatem ordinis Episcopalis esse indelebilem, quia caracter animæ infixus à Deo per ministerium hominis auferri non potest, *cap. Quod quidam*, 1. *quæst.* 1. gloss. & DD. in cap. 1. & ibi dixi *infrà de schismat.* Et hoc insinuat gloss. hic in ver. Executionem & Hostiens. in *eod. ver. num.* 3. dùm dicunt resignationem Episcopo non subtraxisse ordinem, sed executionem.

Nec obstat textus in *cap. Post translationem, in fine, suprà de renunciat*, ubi patet Episcopum posse renunciare non tantùm loco & dignitati, sed etiam ordini, ut ibi, *præsertim si locum tantùm & non ordinem resignavit*. Nec non ibi: *loco tantummodò cesserit memorato & non ordini, vel etiam dignitati*. Etenim illud verbum, *ordinem*, exponitur ibi à gloss. id est, ordinis executionem, quia, inquit, caracteri nemo potest renunciare. Quin imò quærit gloss. ibidem, *in ver. ordini*. Quid si Episcopus renunciaverit ordini, an nihilominùs adhuc possit reassumere de licentia Papæ sine nova consecratione? Et resolvit posse; quia, inquit, caracterem retinuit, *c. Quòd quidam*, 1. *quæst.* 1. *vers. si fortè militiæ, & c. Licèt*, 32. *quæst.* 7. Et ideò sola executio sibi deest, quam reassumit de licentia Papæ. Et ita etiam declarat Innoc. *hic in ver. Dignitati*, ait enim: Idem quod hic appellat renunciare dignitati, suprà de renunciat. *cap. Post translationem*, appellavit renunciare ordini, id est, executioni ordinis, vel dignitatis: & sequuntur Joan. Andr. *num.* 4. *vers. & dicit.* Innoc. Card. *num.* 3. & communiter DD. in *d. c. Post translationem*. Habeo igitur hic optimum textum pro opinione Canonistarum, quòd Episcopatus sit propriè ordo caracterem imprimens. Undè benè secundum Anton. de Butr. *hic num.* 2. *In ordine & in conferente considerantur tria, caracter, ordinis habitus & exercitium. Primum quoad potestatem conferendi residet in caractere consecrationis & dignitatis Episcopalis. Secundum residet in habitu dignitatis Episcopalis prout cohæret personæ. Tertium residet in administratione dignitatis. Et ex hoc infertur ut habens omnia hæc tria, conferat caracterem, habitum & executionem: habens primum & secundum, conferat caracterem & habitum, sed non executionem; habens verò primum solùm, conferat caracterem. Et nota argumentum quod ex toto renuncians dignitati Episcopali, non propterea ipsam quoad potentiam ordinandi perdit, quin ordinando caracterem imprimat.*

Et secundum hoc hic apertè videtur probari quòd Episcopatus est ordo & habet caracterem, aliàs ut positivus ex toto tolleretur renunciatione. Hæc Antonius de Butrio, licèt codex sit corruptus, quia deest secundum membrum & sequitur Abb. *num.* 3. qui formalia verba Butrii, imò integram illius lecturam super hoc Capitulo ad litteram transtulit in suam. Sed quia hic articulus gravissimus est & apud Theologos valdè controversus, operæ pretium duxi illum diligenter examinare: nam Doctores nostri leviter attingunt, nec materiam tractant ex principiis.

4 Quæro, an Episcopatus sit ordo Sacramentalis imprimens caracterem.

Antiqua & celebris controversia, in qua non modò Catholici ab hæreticis diffident & Theologi à Canonistis; sed nec Theologi conveniunt inter se. Undè in universum in hoc articulo quatuor sunt opiniones. Prima opinio est eorum qui affirmant Episcopatum non esse de jure divino, sed ex Pontificia institutione. Et hi procul dubio sentiunt Episcopatum non esse ordinem sacramentalem, cùm Sacramenta omnia & in specie Sacramentum Ordinis sint immediatè ex institutione Christi, ut in Concilio Tridentino *sess. de Sacram. can.* 1. & *sess.* 23. *de Sacram. ordin. can.* 3. Et hic quidem fuit quorumdam hæreticorum error, quos novissimè refert & refellit Gabriel Vasq. *in* 3. *par. D. Thom. tom.* 3. *disp.* 240. *cap.* 3. In quem lapsi sunt etiam nonnulli ex Catholicis, quos latè confutavimus in *c. Quantò, suprà de consuetud.*

5 Secunda opinio est illorum Theologorum, qui etsi sentiant Episcopatum esse de jure divino & in Ecclesia esse Hierarchiam Dei ordinatione institutam, atque ad hunc hierarchicum ordinem Episcopos præcipuè pertinere, juxta Catholicam veritatem hodiè ab eodem Concilio definitam *sess.* 23. *de Sacram. ordin. c.* 4. & *can.* 6. & 7. Tamen putant Episcopatum non esse ordinem propriè, prout est Sacramentum, licèt alia ratione ordo dici possit, videlicet quia est officium quoddam & potestas ad actiones hierarchicas in corpore mistico Ecclesiæ, quam potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Quod docuerunt gravissimi Theologi, inter quos præcipuè numerantur Albertus Magnus *in* 4. *distinct.* 24. *art.* 39. S. Thomas *in* 4. *distinct.* 24. *quæst.* 3. *art.* 2. *quæst.* 2. Richardus *ead. distinct. art.* 5. *quæst.* 2. & Palud. *q.* 7. Capreol. *dist.* 25. *quæst.* 1. *art.* 1. *concl.* 2. S. Bonaventura *in* 2. *part. distinct.* 24. *art.* 2. *quæst.* 3. Scotus *q.* 1. §. *De secundo articulo*. Thomas de Argentina *quæst. un. art.* 2. *ad* 5. & 8. Abulen. *in cap.* 16. *Matthæi, q.* 74. *col.* 2. Silvest. *in ver. Episcopus, q.* 1. Cajetan. *tom.* 2. *opusc. quæst.* 1. *De ordin.* Ferrariens. *in* 4. *contra Gentes, cap.* 76. §. *An hujus evidentiam*. Et hanc partem latè tuetur Cardin. Turrecrem. *in c. Cleros, num.* 14. §. *Ad quintum*, 21. *dist.* Et latius Dominicus Sotus *in* 4. *dist.* 24. *q.* 1. *art.* 3. & *lib.* 10. *de iust. & jur. q.* 1. *art.* 2. ubi etiam testatur eam receptiorem esse apud Theologos. Quod & Covarr. affirmat eamdem secutus *lib.* 1. *variarum resolut. c.* 10. *num.* 15. ubi etiam citat Abb. *in c. ex litteris, num.* 4. *de excess. Prælat.* Quin imò

11 huic sententiæ non immeritò adscribitur Magister sententiarum *in* 4. *dist.* 24. *c. Sunt & alia*: nam postquam numeravit septem ordines Ecclesiæ & definivit quid sit ordo; subdit esse alia nomina non ordinum, sed dignitatum & officiorum & inter hæc recenset Episcopum. Et quamvis in cap. seq. dicat, ordinem Episcoporum quadripartitum esse; sunt enim, inquit, Patriarchæ, Archiepiscopi, Metropolitani & Episcopi, quod habuit ex Isidoro *lib.* 7. *Etimolog. c.* 12. ut refertur in capite *Cleros*, §. *Episcoporum*, 21. *dist.* tamen hoc loco accepit ordines in latiori significatione, cùm manifestum sit Patriarchatum non esse Sacramentum.

12 Pro qua opinione ponderatur primò Concilium Florentinum in decreto fidei Eugenii IV. post *sess.* 25. *in* §. *Sextum Sacramentum*, ubi sic legitur: Sextum Sacramentum est ordo, cujus materia est illud, per cujus traditionem conferturordo, sicut Presbiteratus traditur per Calicis cum vino & patenæ cum pane porrectionem. Diaconatus verò per libri Evangeliorum dationem. Subdiaconatus verò per Calicis vacui cum patena vacua superposita traditionem. Et similiter de aliis per rerum ad ministeria sua pertinentium assignationem. Et posteà ponit formam Sacerdotii & subdit; & sic de aliorum ordinum formis, prout in Pontificali Romano latè continetur, nec ibi ulla fit mentio de ordine Episcopatûs. Quæ sanè mentio omitti non potuisset, si Episcopatus esset ordo Sacramentalis, ex Silvestro *in ver. Ordo, primo*, n. 1. *vers. Tùm quia jura*.

Secundò pro hac opinione inducitur Concilium Tridentinum *sess.* 23. *de Sacr. ord. c.* 2. ubi generaliter agitur de ordinibus tam majoribus quàm minoribus & singuli nominatim recensentur à Presbiteratu usque ad Acolitatum & nusquam agitur de Episcopatu. Ergò ex mente Concilii Episcopatus non est propriè ordo.

13 Tertiò probatur eadem opinio, quia nullus ordo prærequirit caracterem alterius ordinis ex necessitate Sacramenti, cum potestates sint distinctæ, ut docet sanctus Thomas *in* 4. *dist.* 24. *quæst.* 1. *art.* 2. *q.* 5. Silvest. *in ver. Ordo, secundo*, *num.* 1. *vers. Nec etiam* Unde recipiens ordinem posteriorem omisso priori, non iterùm ordinatur in posteriori & ordinatur in Presbiterum omisso Subdiaconatu vel Diaconatu recipit caracterem ordinis Presbiteralis, licet non ordinis executionem *cap. Sollicitudo*, 52. *dist.* & *cap. unic. de Cler. per saltum promoto*, & est communis opinio, ut testatur ibi Abb. *num.* 4. Sed Episcopatus præsupponit caracterem Presbiteratûs ex necessitate consecrationis; adeò ut si non Sacerdos consecretur Episcopus, nihil recipiat, cùm fundamentum hujus consecrationis sit Sacerdotium, argum. *cap. ex litteris*, ibi: *Cùm igitur Pontificale officium sine Altaris ministerio non valeat adimpleri, infrà de excess. Prælat.* & tenent Hugo, & Archid. *in d. cap. Sollicitudo*, & Raimun. *inc. Gratia*, 1. *quæst.* 1. ubi dicit hujus opinionis esse omnes ferè Doctores, ut refert Turrecrem. eamdem opinionem secutus in *d. c. Sollicitudo, numer.* 4. quam etiam dicit veriorem gloss. *fin. in d. cap. unic.* & Silvest. *loco citato*, ubi ait contrariam opinionem Joannis Andr. non teneri. Ergò Episcopatus non est ordo imprimens caracterem. Quo argumento utitur Turrecrem. *in d. cap. Cleros, numer* 16. *vers.* Tertio, 21. *distinct.* & Soto *in* 4. *distinct.* 24. *quæst.* 1. *part.* 3.

Quartò Sacramentum ordinis in Sabbatis Quatuor temporum confertur, *c.* 3. *de tempor. ordinat.* Episcopatus verò tantùm in Dominicis, *c. Quis in aliquo*, 51. *distinct.* & *cap. Quod die Dominico*, 75. *distinct.* Ergò Episcopatus non est ordo cùm normam cæterorum non sequatur. Et ita arguit Soto *loco citat.*

Quintò secundum eum, in consecratione Episcopi nulla apparet materia, & forma Sacramenti, sive consideres unctiones, sive traditionem baculi, sive impositionem mitræ, sive alia omnia. Ergò neque est ordo, neque Sacramentum, quia quilibet ordo, & unumquodque Sacramentum suam materiam, & formam peculiarem habet Concilium Florentinum in decreto fidei Eugenii IV. post *sess.* 25. §. *Sextum Sacramentum*, & Tridentinum *sess.* 14. *de Sacram. Pœnitent. & Extrema Unct. c.* 2. *in princ.*

Sextò Sacramenta omnia fuerunt instituta immediatè à Christo, ut de Sacramentis in genere deamtum est à Tridentina Synodo *sess.* 7. *de Sacram. can.* 1. & in specie de Sacramento ordinis, *sess.* 23. *can.* 3. Consecratio autem Episcoporum non fuit instituta à Christo immediatè. Tum quia à Petro Sacerdotalis, id est, Episcopalis cœpit ordo, ut legitur in *c. In novo*, 21. *dist.* & Jacobus Apostolus Frater Domini à Petro, Jacobo, & Joanne fuit ordinatus primus Hierosolimorum Episcopus, ut in *cap. Porrò*, 66. *dist.* ubi hoc latè probat Turrecrem. *num.* 1. Tum quia ad essentiam consecrationis Episcopalis requiritur impositio libri Evangeliorum super cervice ordinandi, ut in *c. Episcopus cùm ordinatur*, 23. *dist.* ubi Turrecr. & latius dicam *infrà num.* 55. Evangelium verò ante obitum Christi non fuit conscriptum: nam primus omnium Evangelistarum hoc præstitit Matthæus anno Christi 45. secundum Irenæum *lib.* 3. *cap.* 1. ut exponit Card. Baron. *ad annum Christi* 41. *pag.* 278. *littera* E. & *pag.* 279. *littera* E. & dixi plenius in *cap. unico, num.* 17. & 18. *de sacra Unct.* & consequenter cùm non potuerit esse materia consecrationis Episcopalis, hujusmodi consecratio non fuit instituta immediatè à Christo; quia sicut Sacramenta ipsa, ita illorum materia, & forma sunt ex immediata Christi institutione, ut fusè probavimus in *d. c. unic. de sacra Unct.* Ergò consecratio Episcopalis non est Sacramentum.

Septimò, & ultimò: Omnis ordo secundum quod est Sacramentum, ordinatur spiritualiter ad Sacramentum Eucharistiæ, *c. Perlectis*, 25. *dist.* Concil. Trid. *sess.* 23. *de Sacram. Ordin. cap.* 2. & *can.* 2. Sed Episcopus, quantum ad Sacramentum Eucharistiæ, non habet potestatem superiorem simplici Sacerdote. Ergò Episcopalis ordo non est Sacramentum. Et ita arguit formaliter S. Thom. in 4. *dist.* 24. *quæst.* 3. *art.* 2. *quæst.* 2. & alii Theologi initio citati, & est præcipuum fundamentum pro hac sententia.

Et confirmatur secundum Turrecrem. in *d. c. Cleros, num.* 16. *vers. Secundò sic* 21. *distin.* Nam distinctio omnis graduum & ordinum est propter altaris sacrificium, in quo est consummatio omnis divini cultus. Ergò cum perventum est ad illam consummationem, ibidem est status, sed per simplex Sacerdotium pervenitur ad illam. Ergò ulterius non est aliquis ordo.

Et tenendo hanc opinionem non obstant jura quæ aliquando mentionem faciunt ordinationis, & ordinis Episcoporum, ut *in c.* 1. 77. *dist. in c. Aqua infrà. de consecr. Eccles. cum simul*, de quibus *infrà num.* 49. Nam ut respondet S. Thom. *d. quæst.* 2. Ordo potest accipi dupliciter: uno modo secundum quòd est Sacramentum; & hoc modo Episcopatus non est ordo. alio modo considerari potest secundum quòd est officium quoddam respectu quarumdam actionum sacrarum; & sic cùm Episcopus habeat potestatem in actionibus hierarchicis respectu corporis mistici supra Sacerdotem, Episcopatus erit ordo. Et secundum hoc loquitur S. Dionisi *de Eccles. hie-*

ver. c. 5. ubi assignat hos tres ordines hierarchiæ Ecclesiasticæ, videlicet Episcopum, Sacerdotem, & Ministrum. Et ita etiam intelliguntur jura in contrarium inducta, ut per Silv. *in ver. Ordo primo num. 1.*

25 Item non obstat hæc decretalis. Nam ut respondet S. Thom. *quæst. 2. ad 2. Ordo secundùm quod est Sacramentum imprimens. caracterem, ordinatur spiritualiter ad Sacramentum Eucharistiæ, in quo ipse Christus continetur, quia per caracterem ipsi Christo configuramur. Et ideò licet detur aliqua potestas spiritualis Episcopo in sui promotione respectu aliquorum Sacramentorum; non tamen illa potestas habet rationem caracteris. Et propter hoc Episcopatus non est Ordo, secundum quod Ordo est quoddam Sacramentum.* Hæc ille. Et sequitur Silvest. ubi suprà, subdens potestatem illam esse indelebilem, sicut & caracter, licèt non attingat ad rationem caracteris, quia datur cum consecratione, quæ annullari non potest, ut idem S. Thom. probat in 2. 2. *quæst.* 39. *art.* 3.

26 Tertia opinio est aliorum Theologorum, qui existimant Episcopatum esse quidem Ordinem, & Sacramentum, non tamen distinctum à Sacerdotio, non quòd omninò idem sit Episcopus quòd Sacerdos, sed quòd Episcopus sit quasi Sacerdos magis perfectus. Ita Duran. in 4. *dist.* 24. *quæst.* 6. *num.* 8. Palud *quæst.* 7. *art.* 13. *num.* 14. *supplem.* Gabriel. *quæst.* 1. *art.* 3. *dub.* 6. Vasq. *in* 3. *par.* D. Thom. *tom.* 3. *disp.* 240. *cap.* 4. & 5. Cardinal. Bellam. *lib. de ordine cap.* 5. & recentiores Theologi penè omnes, quorum sententia ut vides convenit cum secunda in numero ordinum. Utraque enim affirmat in Ecclesia non esse, nisi septem ordines constituentes unicum Sacramentum, sed discrepat ab illa, quia hæc tertia inter hos septem adscribit etiam Episcopatum; licèt indistinctum ab ordine Presbiteratûs, illa verò Episcopatum prorsus excludit à numero ordinum Sacramentalium. Item convenit hæc tertia sententia cum Canonistis in eo, quòd Episcopatus sit ordo imprimens caracterem, sed discrepat ab illis in distinctione, & numero ordinum, ut inferius patebit. Sotus verò mediam quamdam sententiam secutus in 4. *distinct.* 24. *qu.* 2. *art.* 2. & 3. 27 etsi neget cum Theologis secundæ sententiæ ordinem Episcopatûs esse Sacramentum, & in eo gratiam conferri, tamen concedit cum autoribus tertiæ sententiæ per eam imprimi caracterem, non quidem distinctum omninò à Sacerdotali, sed veluti gradum quemdam ipsius secundum extensionem. Sed eum reprobat Vasquez loco citato. Et sanè hæc non compatiuntur, ut Episcopatus imprimat caracterem, & non sit Sacramentum. Nam caracter interior est essentialiter & principaliter Sacramentum Ordinis, ut inquit Divus 28 Thomas in 4. *distinct.* 24. *qu.* 1. *art.* 1. *quæst.* 2. *ad primum.* Porrò hæc tertia opinio quatenùs affirmat ordinem Episcopatûs esse Sacramentum, nititur fundamentis inferiùs adducendis pro opinione Canonistarum, & hac in parte Bellarmin. loco citato illam certissimam & Petrus Soto *lect.* 4. *de Sacram. Ordin.* certa fide tenendam censent, Michaël Medina *de sacror. homin. continen. c.* 15. dicit contrariam sententiam esse periculosam, eamque sine gravi nota teneri non posse, putat Vasquez *ubi suprà.* Sed quatenùs eadem opinio addit hunc ordinem non esse distinctum à Presbiterali, probatur à Theologis exemplo Sacerdotis, qui in ordinatione accipit potestatem conferendi Eucharistiam, ac deindè in impositione manuum ejus caracter extenditur ad potestatem ligandi & solvendi, ut in specie dicit Palud. *dist. art.* 13. *num.* 16. Sed Vasquez *d. disp.* 240. *cap.* 5. *num.* 54. opinatur in ordinatione Episcopi, nec imprimi caracterem novum distinctum à præcedenti, nec præcedentem extendi, sed permanente eodem caractere conferri aliam potestatem distinctam à præcedente. Et concludit Episcopatum esse sacerdotium perfectum, quo Sacerdos alios Sacerdotes generare & ordinare potest. Et ita Episcopus, ut ait Vasq. cum Sacerdote comparatur, sicut vir adultæ ætatis, qui alios homines potest gignere, cum juvene, qui non potest: nam Episcopus generare potest Sacerdotes per ordinationem; Sacerdos autem non potest.

29 Ego verò arbitror hanc Ordinis indistinctionem efficaciùs probari posse hoc fundamento: nam si Episcopatus & Presbiteratus essent ordines distincti, ut tenent Canonistæ, sequeretur ut ordo Episcopalis esset inferior Presbiterali. Quoniam cùm consecratio quæ fit in ordinis Sacramento, ordinetur ad Sacramentum Eucharistiæ, ille est principalis actus cujusque ordinis, secundum quem magis proximè ordinatur ad Eucharistiæ Sacramentum. Et secundum hoc unus ordo est eminentior alio, secundum quod unus actus magis de proximo ad prædictum Sacramentum ordinatur, ut formaliter inquit S. Thom. in 4. *dist.* 24. *qu.* 2. *art.* 2. Idemque post Albertum Magnum, & Durandum tradit Turrecrem in *cap. Presbiter & in c. Diaconus num.* 1. *vers. In oppositum* 23. *dist.* Et propterea Diaconus est major Subdiacono, *cap. A Subdiacono* 93. *dist.* Quia Diaconus habet potestatem super Corpus Christi in vase contentum, Subdiaconus verò super vasa tantùm, *cap. Cleros* 21. *dist.* & *c. Perlectis* 25. *dist.* S. Thomas, & alii apud Silvest. *in ver. Ordo secundo num.* 4. *ver. Diacono verò.* Principalior 30 autem & nobilior est actus consecrandi Corpus, & Sanguinem Christi, qui ad Sacerdotem pertinet DD. *cap. Cleros vers. Sacerdos, & cap. Perlectis, vers. Ad Presbiterum, & cap. Ecce* 95. *dist.* quam actus ordinandi ministros, qui pertinet ad Episcopum, *d. c. Perlectis, vers. Ad Episcopum & cap. Quamvis* 68. *dist.* Nam secundus est propter primum, ut post Petr. de Pala tradit Turrecrem, *in cap. Sollicitudo num.* 4. *ver. Probatur ista conclusio* 52. *dist.* Consecratio enim ministrorum est in ordine, & ad finem confe- 31 crandi Eucharistiam, in quo actu perficiuntur, & consummantur singulorum ordinum ministeria. Concilium Tridentinum *sess.* 23. *de Sacram. Ord. cap.* 2. & finis est præstantior iis, quæ sunt ad finem, *l.* 2. *ff. De stat. homin.* Authen. *Multò magis, cod. De sacroj. Eccles.* S. Thom. *in* 2. *quæst.* 88. *art.* 11. Joan. Andr. *in regula Semel. num.* 5. *ver. Finis autem in Mercurial.* Sed consequens est fal- 32 sum, quia ordo Episcopalis est major Presbiterali, ut est definitum à Tridentina Sinodo *sess.* 23. *de Sacram. Ordin. cap.* 4. & *can.* 7. Propterea enim Episcopi dicuntur summi Sacerdotes, ut in *cap. unic.* §. *Per frontis de sacra unct.* & *sess.* 14. *de Sacram. Pœn. cap.* 7. Ergò falsum est etiam ordinem Episcopalem esse distinctum ab ordine Sacerdotali.

Quarta & ultima opinio, cui tanquam veriori adhæremus est Canonistarum, qui unanimiter censent Episcopatum esse 33 ordinem secundum quòd est Sacramentum & caracterem imprimere distinctum ab ordine Presbiteratûs. Atque ita omninò discrepant à secunda sententia Theologorum, qui absolutè negant Episcopatum esse ordinem Sacramentalem, & conveniunt cum Theologis tertiæ sententiæ in eo, quòd Episcopatus sit ordo imprimens caracterem. Sed dissentiunt in numero, & distinctione ordinum: nam illi septem tantum ordines constituunt, Canonistæ verò assignant novem distinctos ordines imprimentes caracterem, & inter hos numerant primam Tonsuram, seu Psalmistatum, & Episcopatum. Ita Host. *in cap. Cùm contingat num* 6. *de ætat.* 34 *& qualit.* quem ibi sequuntur Joan. Andr. Butr. Cardin. Anchar. Abbas, & cæteri omnes gloss. *in proœm sexto in ver. Episcopus*, gloss. *unica in c. Solicitudo*, & ibi etiam. Præpos. *n.* 4. 52. *dist.* gloss. *in Clem. In plerisque in ver. Aliquod de elect.* Abb. *in cap. Aqua de consecr. Eccles. vel Altar.* Butr. *in cap. unic. de Cler. per salt. prom.* Præpos. *in c. Cleros num.* 9. 21. *dist.* & tenent hic Doctores communiter, prout de communi testatur Card. *num.* 1. Et ex Theologis idem sentiunt Altisiodoren. *lib.* 4. *Summæ tract.* 8. *quæst.* 1. ubi asserit Episcopatum adjungendum esse septem aliis ordinibus, & ita ordinem esse. Dixerat autem initio quæstionis ordinem esse Sacramentum, undè sequitur ut ex sententia ipsius Episcopatus sit ordinis Sacramentum. Et apertiùs Major in 4. *dist.* 24. *quæst.* 1. *col.* 2. ubi ait, Episcopatum esse ordinem; & cum prima Tonsura constituere numerum novemnarium. Et deindè asserit, ordinem esse Sacramentum, & in cujuslibet ordinis collatione ordinato gratiam conferri. Cùm quibus videtur etiam convenire, Petr. Soto *lib. de institut. Sacerdot. lect.* 4. §. *Ex his igitur*, quatenùs asserit indubitatum fidelibus esse debere Sacerdotium & Episcopatum, & Diaconatum esse tria Sacramenta perfecta & distincta, & quatenùs etiam Episcopatum & Sacerdotium duos ordines vocat: idem de ordine Episcopatûs, licèt primam Tonsuram excludat. Pro viribus tuetur Michaël Medina *lib.* 1. *de sacrorum hominum continentia cap.* 16. & 18. qui propterèa octo tantùm ordines videtur admittere. Similiter Navarr. *in Man. cap.* 22. *num.* 18. planè 35 sentit Episcopatum esse distinctum ordinem à Sacerdotio, & ita ingenuè fatetur esse octo ordines, licèt non admittat cum Canonistis Tonsuram esse ordinem.

Et pro hac opinione videtur primò textus clarus hic, ubi ordinati scienter ad sacros ordines ab Episcopo, qui renunciavit loco & dignitati, ordinem accipiunt, licèt officii executionem non habeant, quod non esset, nisi Episcopus indelebilem caracterem haberet impressum. Quod clarè sensit gloss. *hic in ver. Executionem*; & alii plures, quos citavi *suprà in secundo notab. num.* 2. Undè Angelus *in Summa in verbo. Ordo*, sequitur Canonistarum sententiam, dicens, pro ea invincibiliter facere hanc decretalem. Et quamvis Theologi, & in specie Silvest. in *ver. Ordo* 1. *num.* 1. *vers. Tertiò est dubium*, dicat Episcopi potestatem esse quidem indelebilem, sed tamen non habere rationem caracteris; ego 35 tamen ut ingenuè fatear, non percipio quomodo in consecratione infigatur animæ Episcopi potestas spiritualis indelebilis & illa potestas non sit caracter. Nam potestas omnis, quæ confertur in aliis consecrationibus excepta potestate ordinis Sacramentalis, auferri potest ab Ecclesia. Et ideò quamvis Abbas in consecratione, seu solemni benedictione accipiat potestatem conferendi primam Tonsuram & minores ordines, *ut in cap. Cùm contingat suprà de ætat. & qualit.* tamen

quia illa potestas non habet rationem caracteris, sed est ex constitutione, seu delegatione Ecclesiæ; potest ab ipsa in 36 totum illi auferri; quia Ecclesia potest mandatum revocare, & ita auferre quod dedit. Undè Abbas etiam benedictus ordinando post Ecclesiæ prohibitionem, seu man- 37 dati revocationem nihil confert, ut determinat Innocent, *in c. Quanto, num.* 4. *suprà de consuet.* cum quo alii transeunt. Similiter quamvis S. Th. in 2. 2. *quæst.* 88. *art.* 11. deridens Juristas dixerit, Papam non posse, facere, ut ille, qui est professus religionem, non sit religiosus, eo quòd solemnitas voti consistat in aliqua consecratione, & nullus Prælatus Ecclesiæ possit facere, ut homo Deo consecratus quamdiù vivit, consecratus esse desinat, sicut etiam patet in rebus inanimatis, tamen ejus opinio in hoc non tenetur, 38 ut latè per Joan. Andr. in *Reg. Semel Deo in Merculiaribus.* Nec refragatur quòd semel Deo dicatum non sit in alios usus transferendum, ut in dicta *Reg. semel Deo.* Et ideò etiamsi ædes sacra diruatur, locus tamen remanet sacer, ut *l. In rantùm*, §. *Sacræ, ff. de rer. divis.* & *l. Ædes sacræ, ff. De contrah. empt.* Quandoquidem hoc respicit ad juris possibilitatem, non autem ad Summi Pontificis potestatem, qui potest sacrum ad prophanum reducere, ut est textus in *l. Continuus*, §. *Cùm quis, ff. De verbor. obligat.* Quem ita intelligunt Dyn: & Joan. Andr. in *d. Regula semel Deo in princip.* ubi etiam Francus *num.* 1. Et ita hæc impossibilitas juris secundum eos non obstat Papæ, qui est suprà omne jus positivum & illud immutat, & contra illud dispensat, ut *in cap. Proposuit de concess. præb.* Et ideò passim videmus per illius autoritatem Ecclesias & loca sacra in prophanos usus non sordidos converti, juxta decretum Concilii Tridentini *in cap.* 7. *in fin. sess.* 21. Licèt de Jure Communi satis sit dubium, an hoc fieri possit autoritate Episcopi, de quo vide pro & contra per Franc. *ubi suprà num.* 2. Quapropter nulla est consecratio, vel potestas in consecratione collata, quæ autoritate Summi Pontificis auferri non possit præter solam Sacramentalem, quæ est de jure divino, ac proindè omninò indelebilis, ut in Concilio Tridentino *sess.* 39 7. *de Sacrament. can.* 9. Potestas autem, quæ datur Episcopo in consecratione, est omninò indelebilis, ut hic, nec potest auferri ab Ecclesia. Undè remanet in Episcopo etiam excommunicato, hæretico, deposito & degradato, capite. *Ordinationes* 9. *q.* 1. capite. *Quod quidam* 1. *q.* 1. *c. Ostenditur*, & ibi Archid. *de consecr dist.* 5. S. Thom. in 2. 2. *q.* 19. *art.* 3. Silv. *in ver. Degradatio n.* 9. & dixi plenius in *c.* 1. *n.* 31. *infrà de schisma.* Ratio est, quia in his homo non agit, nisi ut Minister Dei, ut per D. Thom. *ubi suprà*, licèt ordinis executionem non conferat propter Ecclesiæ prohibitionem, ut notat gloss. & DD. in *d. cap. de schism.* Cùm igitur potestas collata in aliis consecrationibus extra Sacramentum ordinis auferri possit ab Ecclesia, quæ illam tribuit, potestas verò tradita in consecratione Episcopi auferri non possit; hinc necessariò sequitur, ut hæc potestas habeat rationem veri, & proprii caracteris, qui propterea deleri non potest ab homine, quia non conferrur per Ministrum, sed infigitur animæ immediatè à Deo, ut per Innoc. *in cap.* 2. & ibi dixi *infra de baptis.* S. Th. *in* 3. *par. quæst.* 63. *art.* 3. & *in* 4. *sent. dist.* 4. *quæst.* 1. *art.* 4. *quæst.* 4. Silvest *ubi supra.* Et qui negant hoc, aut assignent, si possint rationem diversitatis, aut nobiscum consentiant.

40 Secundò pro hac parte adducitur textus *in c. Cleros* 29. *dist.* ubi Isidorus generaliter, inquit, Clerici nuncupantur omnes, qui in Ecclesia Christi deserviunt, quorum gradus, & nomina sunt hæc: Ostiarius, Psalmista, Lector, Exorcista, Acolitus, Subdiaconus, Presbiter, Episcopus. Ecce igitur novem ordines in Ecclesia, & inter hos ordo Episco- 41 patûs. Undè in hoc textu rectè infert gloss. *in ver. Episcopus*, ut Episcopatus sit ordo. Neque verò ibi ordines accipiuntur pro hierarchicis, quia tales non sunt, nisi Diaconatus, & Presbiteratus & Episcopatus secundum B. Thomam ita explicantem autoritatem Dionisii *in* 4. *sentent. dist.* 24. *quæst.* 3. *art.* 2. *quæst.* 2. Præterquam quòd Dionysius etsi tres tantùm ponat ordines hierarchicos, non tamen excludit quin omnes illi sint Sacramentum. Nec ordines *in d. c. Cleros*, intelliguntur, pro ut sunt nomina dignitatum, seu officiorum, quia sic inter hos posuisset Isidor. etiam Archidiaconos, Archipresbiteros & Abbates. Item Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, ut alibi fecit. Sed pro gradibus intellexit ordines, pro ut sunt Sacramentum, tum quia sub unica verborum structura & determinatione ponit Psalmistatum, Episcopatum, & reliquos septem ordines, de quibus septem non ambigitur quin sint ordines Sacramentales, & consequenter omnes æqualiter determinat, *l. fin. C. de sentent.* Dec. *in cap. Novit numer.* 56. *infra de judic.* Tum quia initio illius capituli egit de ordinatione Mathiæ Apostoli. Tum denique quia passim in sacris Canonibus appellatione graduum comprehenduntur ordines tam minores, quàm sacri, *cap.* 2. & *cap. Miramur de serv. non ordinan. cap. In singulis*, & *cap. Quicumque* 77. *dist.* & alibi sæpè.

Tertiò ad idem adducitur textus *in cap. Perlectis* 25. *dist.* 42 *inct.* ubi Isidor. consultus à Ludifredo quale esset officium cujuscumque ordinis, recenset singula ordinum ministeria, incipiens ab Ostiariatu: & posteaquam ultimo loco expressit ministerium Episcopi, subdit immediatè: Hi sunt ordines, & ministeria Clericorum. Ergò Isidorus manifestè hoc loco sensit Episcopatum esse ordinem Sacramentalem.

Et confirmatur, quia enumeratis ministeriis singulorum ordinum, ità meminit Archidiaconi, Archipresbiteri, Primicerii & Thesaurarii quos inter ordines non numeravit, cùm ordines non sint, sed dixit Ministeria ordinum Pontificali autoritate dividi in Archidiaconi curam, & Primicerii ac Thesaurarii sollicitudinem. Undè ex hac distinctione palàm fit, priori loco Isidorum egisse de ordinibus Ecclesiasticis, non pro ut sunt officia, & dignitates, de quibus seorsùm egit secundo loco, sed pro ut sunt Sacramentum.

Quarto ad idem ponderantur Canones Concilii Cartag. IV. qui præscribunt ritum observandum in singulis ordinibus conferendis, & incipiunt ab ordinatione Episcopi, ut patet in *cap. Episcopus cùm ordinatur in cap. Presbiter cùm ordinatur in cap. Diaconus cùm ordinatur & in sex cap. seqq.* 23. *dist.* Qui Canones sic intelliguntur de ordinatione Presbiteri, Diaconi, & aliorum, pro ut sunt Sacramentum, eodem modo intelligendi sunt de ordinatione Episcopi, cùm per eademmet verba loquantur de Presbitero cùm ordinatur, ac de Episcopo cùm ordinatur Et eò magis, quia si egissent de ordinibus, pro ut sunt officia & gradus Ecclesiastici, eodem modo debuissent præscribere ritum observandum in ordinatione Abbatis, Archiepiscopi, Primatis & Patriarchæ.

Quintò adducitur textus *in c. Diaconos* 93. *dist.* ibi *Primis ordinibus*, ubi gloss. exponit, id est, majoribus Episcopali scilicet & Presbiterali. Et ita Episcopatus est ordo. Quæ expósito colligitur ex littera, quæ subsequitur ibi: Absque Episcopo, vel Presbitero baptizare non audeant, nisi prædictis ordinibus longius constitutis. Quo loco similiter sicut ordo Presbiteralis accipitur propriè, ita & ordo Episcopalis, cùm de utroque agatur sub unica determinatione, arg. d. l. *fin. C. De sentent. l. Jam hoc jure, ff. De vulg. c. Translato de consist. cum simil.*

Sextò adducitur Canon Concilii Cartaginen. II. *cap.* 2. *relatus in cap. Cum in præterito* 83. *dist.* ubi habetur: Gradus isti tres Castitati per consecrationes annexi sunt, Episcopi inquam, Presbiteri, & Diaconi, vel qui Sacramentis divinis inserviunt, id est, Subdiaconi, ut explicat gloss. in *ver. Qui Sacramentis.* Quem textum ad probandum Episcopatum esse ordinem, sicut sunt alii tres ibi enumerati, inducit gloss. *in d. cap. Diaconos in ver. Primis* 93. *dist.*

Septimò ad idem est textus satis clarus in *c.* 1. 32. *dist.* 43 ubi Leo Papa: Cùm inquit, extra Clericorum ordinem constitutis, id est, sacrorum, ut ibi exponit glossa, nuptiarum societati, & procreationi filiorum studere sit liberum, ad exhibendam tamen perfectæ continentiæ puritatem, Nec Subdiaconis quidem connubium carnale conceditur. Quod si in hoc ordine, qui quartus est, *A cap.* dignum est custodiri, quantò magis in primo, vel in secundo, tertiove servandum est, ne aut Levitico Ministerio, aut Presbiterali honore, aut Episcopali excellentia quisquam idoneus æstimetur, qui se à voluptate uxoria, nec dum frænasse detegitur. Qui textus emicaciter probat Episcopatum non solùm esse ordinem sacrum, sicut sunt alii tres ibi enumerati, ut notat glossa in *ver. Clericorum*, & in *ver. à capite.* Sed etiam esse ordinem distinctum à Presbiteratu, alioquin Subdiaconatus non esset quartus ordo, ut ibi dicitur à capite, id est, Episcopatu secundum gloss. & Archid. sed esset tertius, prout etiam observat ibi Præpos. in princ. dicens de hoc esse ibi optimum textum.

Octavò ad idem est similis textus in *c. Quia Sanctitas* 50. *dist.* ibi, itaque incipientes, id est, ab Episcopatu secun- 46 dum expositionem glossæ & Doctorum usque ad quartum Altaris Ministrum, id est, Subdiaconatum, ut ibi per gloss. Archid & omnes; si Subdiaconus est quartus: ergò Episcopus est primus Altaris Minister & consequenter sacrum ordinem habet, alioquin non esset Minister Altaris.

Nonò adducitur textus in *c. veritatis propè fin.* ibi & eum tam à Pontificali, quàm ab omni officio Sacerdotali privantes *infrà de dolo & contum.* ubi Host. *in v. Officio Sacerdotali, n.* 7. Hic inquit est expressum, quòd sicut Sacerdotalis est certus ordo in Ecclesia Dei, sic & Pontificalis & quilibet habet suum officium, licèt non debeat esse Pontificalis sine Sacerdotali, ut patet in *cap. ex litteris*, §. *fin. infrà de excess. Prælat.* Sacerdotalis tamen benè potest esse sine Pontificali, ut hic innuitur. Et sequitur ibi totidem verbis Bellamera. *numer.* 7. *in* 2. *notab.*

Decimò adducitur textus in *cap. Quod dia* 75. *dist.* ubi Leo Papa agens de ordinatione Episcoporum sub nomine Sacerdotum illam appellat tantæ benedictionis Sacramentum.

Undecimò allegatur Hieronimus, hoc est, autor epistolæ
ad Rusticum Narbonensem apud Hieronimum in 9. *tom.* rela-
tus à Michaele Medina *lib.* 1. *de sacrorum hominum continentia*
cap. 16. & 18. qui septem tantùm enumerat ordines, licèt
longè diversa ratione eos recenseat, videlicet Fossarios, Os-
tiarios, Lectores, Subdiaconos, Diaconos, Sacerdotes &
Episcopos. Et sic Episcopos à Sacerdotibus planè distinguit.

47 Duodecimò valdè suffragatur eidem sententiæ Concilium
Tridentinum *sess.* 23. *de Sacram. Ordin. c.* 4. ibi, *In ordina-*
48 *tione Episcoporum, Sacerdotum & cæterorum ordinum.* Quæ
verba satis clarè innuunt ordinem Episcopalem non tantùm
esse distinctum ab ordine Sacerdotali, sed etiam esse Sacra-
mentum, sicut est Presbiteratus & cæteri ordines, ponderan-
do dictionem, *cæterorum*, quæ ex propria significatione est
implicativa similium, gloss. *in c. Deindè*, & ibi etiam Gem.
& Præpos. 26. *dist.* gloss. *in c. etsi illa in ver. Scienda sunt*
1. *q.* 7. Præsertim verò, quia in *can.* 6. ejusdem sessionis S.
Sinodus definit sacram Ordinationem verè & propriè esse Sa-
cramentum à Christo Domino institutum. Et pro sacra Ordi-
natione intelligenda est ordinatio illa, de qua priùs mentionem
fecerat in *d. c.* 4. videlicet Episcoporum, Sacerdotum, & cæ-
teorum ordinum, ut latiùs dicam *infrà n.* 71.

49 Decimo tertiò pro hac parte adducuntur generaliter jura,
quæ sæpissimè faciunt mentionem ordinis, seu ordinationis
Episcopalis, *c. Si Servus*, ibi, *Episcopalis enim ordo liberat*
à fortuna servili 54. *dist. cap.* 1. ibi, *Episcopatus ordine de*
testamen. c. Aqua, ibi, *Quæ ordinis Episcopalis existunt, de*
consecr. Eccles. c. Episcopus cura ordinatur 23. *dist cap. Illud*,
ibi, *Episcopus ordinatur* 77. *dist. c. si Archiepiscopus*, ibi, *Ab*
omnibus ordinetur & cap. seqq. ibi, *Episcopum ordinare suprà*
de tempor. ordinat. cum simil. Cùm enim tam crebrò sacri Ca-
nones loquantur de ordine & ordinatione Episcoporum, non
videtur conveniens, ut semper acceperint nomen ordinis lar-
gè & impropriè. Et hoc modo cavillari possent omnia jura,
quæ inter ordines recensent Presbiteros, Diaconos & Sub-
diaconos, afferendo illa impropriè loqui. A significatione igi-
tur & proprietate vocis non recedamus, ut in juribus vulga-
tis, cum præsertim Canones multoties non simpliciter mentio-
nem faciant ordinis Episcopalis, sed ex professo doceant ritum
ipsum ordinationis Episcopi, ut in *d. cap. Episcopus cum ordi-*
natur 23. *dist. in c. Porro* 66. *dist. & in d. c. si Archiepiscopus*
& in cap. seqq. de temp. ordin.

50 Decimoquartò principaliter validis etiam rationibus inni-
titur Canonistarum sententia: nam gratia in Sacramentis con-
fertur, non autem in sacris & cæremoniis non essentialibus, ut
docet S. Thom. in 1. 2. *q.* 108. *art.* 2. *ad* 2. Proprium enim
est Sacramentorum conferre gratiam gratum facientem, ut
inquit Richar. in 4. *dist.* 24. *art.* 4. *q.* 1. & patet ex definitio-
nibus Concilii Tridentini *sess. de Sacram. can.* 6. 7. & 8. Sed
51 in ordinatione Episcopi confertur gratia; ait enim Apostolus
1. ad Timoth. 4. *Noli negligere gratiam, quæ data est tibi per*
prophetiam cum impositione manuum Presbiterii. Quæ autoritas
communiter à Patribus intelligitur de ordinatione Timothei in
Episcopum, ut patet ex relatis à Vasq. in 3. *par.* D. Thom.
tom. 3. *disp.* 235. c. 2. Undè forma ordinationis Episcopi ex-
primitur per illa verba: *Accipe Spiritum Sanctum*, ut patebit
in sequenti fundamento. Ergò ordinatio Episcopi est verè &
propriè Sacramentum.

52 Decimoquintò Ordo à Magistro sententiarum in 4. *dist.*
24. *in c. si autem quæritur*, & communiter à Theologis de-
finitur esse signaculum quoddam; quo spiritualis potestas tra-
ditur ordinato & dicitur signaculum: id est, cum exteriori
signo traditum. S. Thom. *d. dist.* 24. *q. art.* 1. *q.* 2. & Petr.
de Palud. apud Silvest. in *ver. Ordo primo in princ.* In actu
enim traditionis instrumenti caracter imprimitur, ut in Ponti-
ficali Romano in *tit. de Episcopo consecrando*, ibi, *moneat*
ordinandos, ut instrumenta, in quibus caracter imprimitur,
tangant. Undè hæc definitio convenit ordini secundum
quòd est Ecclesiæ Sacramentum, imprimens caracterem, ut
docet S. Thom. *d. q.* 2. Sacramentum autem à Concilio Tri-
dentino *sess.* 13. *de Sacram. Eucharist. c.* 3. Definitur esse sim-
53 bolum rei sacræ & invisibilis gratiæ forma visibilis. Et dicitur
simbolum, seu forma visibilis rei sacræ, id est, gratiæ invisi-
bilis secundum Magistrum sententiarum loco citato. Et in hoc
convenit cum illis verbis definitionis ordinis signaculum quod-
dam; id est sacramentum, seu sacræ rei signum, ut exponit
54 Magister, ubi suprà. Utraque autem definitio convenit per
55 omnia ordini Episcopatûs. Nam quod pertinet ad signaculum
& simbolum, seu formam visibilem Episcopatus traditur per
instrumentum, videlicet per impositionem libri Evangeliorum
super cervicem ordinandi, quemadmodum præscribitur à Con-
cilio cartaginensi 4. *cap.* 2. relato in *c. Episcopus cùm ordi-*
natur 23. *dist.* Eamque impositionem esse essentialem pluri-
bus probat ibi Cardin. Turrecrem Sanct. Antonin in 3. *par.*
tit. 14. *cap.* 16. §. 4. Carol. Bov. *in scholio cap.* 3. *lib.* 8.
Conslit. Clem. *in primo tomo Conciliorum*, & Francis. Tur-
rian. *lib.* 2. *pro epist. Pontif. cap.* 21. & censent Hostien. &
unanimiter Canonistæ nostri *in c. Unico infrà de sacra Unct.*

56 Certum est enim unctiones in consecratione Episcopi non esse
de substantia, ut clarè probatur in *d. c. unic.* & ibi dixi n. 72.
post Host. Joan. Andr. & omnes & apertius constat ex Con-
stitutione Innocentii IV. *Sub Catholicæ*, in Bullar. *tom.* 1. *pag.*
76. & Clementis VIII. *Sanctissimus tom.* 3. *pag.* 47. Nec ad-
mittendum est quod dicunt Major *in* 4. *dist.* 24. *q.* 1. *in ul-* 57
timis verbis ante §. *His paucis.* Armilla in *ver. Ordo num.* 10.
& Vasquez in 3. *par.* D. Thomæ *tom.* 3. *disp.* 240. *num.* 58.
Videlicet materiam proximam ordinationis Episcopalis esse
manuum impositionem, non autem impositionem libri Evan-
geliorum, eò quòd materia ab eodem adhiberi debeat, à quo
proferri potest forma, ut legitimo Ministro; liber autem Evan-
geliorum, ut ait Vasquez n. 62. imponitur scapulis confe-
rendorum non ab Episcopis consecratoribus, sed ab uno ex Ca-
pellanis, ut in rubrica Pontificalis. Et antiquitùs fiebat à Dia-
conis, ut tradit Clemens Romanus *lib.* 8. *Constit. c.* 2. *aut.*
3. Qui non sunt Ministri, neque formam proferre possunt. Et
quamvis *in d. c. Episcopus cum ordinatur* 23. *dist.* præcipia-
tur, ut duo Episcopi teneant librum Evangeliorum & reliqui
manus imponant; tamen, ut Vasquez subjicit, cùm oppoli-
tum sit in usu in Ecclesia Romana & Clemens tradiderit, non
pertinet ad essentiam ordinationis, ut liber ab Episcopo te-
neatur.

Hoc, inquam, non est admittendum, quia repugnant verba
clara Pontificalis Romani, ad quæ Vasquez non benè advertit. Nam in *tit. de consecr. electi in Episcopum*, ponitur mate-
ria & forma ordinis Episcopatûs his verbis: *Tum consecrator*
accepto libro Evangeliorum illum apertum adjuvantibus Episcopis assistentibus, nihil dicens imponit super cervicem & scapulas electi, ita quod inferior pars libris cervicem capitis electi tangat, littera ex parte inferiori manente, quem unus ex Capellanis electi retrò ipsum genuflexus quousque liber ipse eidem electo in manus tradendus sit, continuò sustinet. Deindè consecrator & assistentes Episcopi ambabus manibus caput consecrandi tangunt, dicentes: Accipe Spiritum Sanctum. Hæc ibi.

Ex quibus planè constat librum Evangeliorum ab Episcopo
consecratore adjuvantibus Episcopis assistentibus imponi super
cervicem consecrandi. Et eodem libro ita manente super cervi-
cem, à consecrante & Episcopis assistentibus formam proferri.
Capellanus autem librum non imponit, neque tradit, sed ge-
nuflexus sustinet quousque ordinatio perficiatur. Quod minis-
terium à Diacono translatum est in Capellanum, fortè quia
indecens visum est, ut Diaconus, qui dispensat Corpus &
Sanguinem Christi, tamdiù genuflexus à tergo ordinandi li-
brum Evangeliorum sustineret. Undè liquidò apparet decre-
tum Concilii Cartaginensis prorsùs convenire cum Pontifica-
li & usu Ecclesiæ Romanæ, quidquid contra incautè scriptse-
rit Vasquez. Generaliter autem manuum impositionem in
sacra ordinatione non esse materiam essentialem, sed traditio-
nem instrumenti, videtur non obscurè definitum à Concilio
Florentino in decreto Eugenii IV. in §. *Sextum Sacramentum*,
ut dixi latissimè *in c. fin. de Sacram. non iterun.*

Et confirmatur ex usu Ecclesiæ Græcæ, quæ in consecra-
tione Episcopi utitur eadem materia, quâ utitur Ecclesia La-
tina, & Africana, ut patet in Euchologio, seu Rituali, 58
quo Græci utuntur è Græco idiomate in Latinum translato à
Petro Arcudio *in tractatu de concordantia Ecclesiæ Orienta-*
lis & Occidentalis in septem Sacram. administrat. lib. 6. *de*
Sacramen. Ordin. in tit. Ordo, qui observari solet in ordina-
tione Episcopi, ubi sic legitur: *Pontifex imposita manu re-*
citat, quæ sunt scripta in charta, videlicet: Divina gratia
quæ semper infirma sanat, & imperfecta perficit, promovet
N. amabilissimum Presbiterum in Episcopum à Deo custoditæ
civitatis N. Cunctis respondentibus, & c. aperit librum Evan-
geliorum, & imponit capiti illius, qui ordinatur simul una
tangentibus aliis quoque Pontificibus. Deindè factâ trinâ Cru-
ce in capite illius, impositâque manu sic precatur, &c. &
recitat quasdam orationes, quibus ostendit eum jam esse ordina-
tum Episcopum. Ex his apparet impositionem libri Evangelio-
rum ubique in Ecclesia haberi pro materia essentiali in ordina-
tione Episcopi: materia enim in Sacramento Ordinis est illud,
per cujus traditionem confertur Ordo, ut definitum est in
Concilio Florentino loco citato. Hæc de signaculo, & sim-
bolo, seu forma visibili. Quo verò ad spiritualem potestatem,
& rem sacram, seu invisibilem gratiam, quæ est altera pars
definitionum Ordinis, & Sacramenti, similiter patet hæc tra-
di Episcopo ordinato, manente adhuc libro Evangeliorum
super illius cervice dum consecratur, & assistentes Episcopi
proferunt verba formæ, videlicet: *Accipe Spiritum Sanc-*
tum, &c. Quæ denotant abundantiam gratiæ Spiritûs sanc-
ti, quæ Episcopo in ordinatione confertur ad consecrandos
Sacerdotes Ministros Dei, & eos cum Ecclesia gubernandos.
Nec refragatur quòd eadem verba proferantur etiam in ordi-
natione Diaconi; nam hujus motivo benè respondet Vasquez
d. c. num. 61. Adde quòd in ordinatione Diaconi ea verba
non proferuntur in actu traditionis instrumenti, id est, libri
Evangeliorum, ut in ordinatione Episcopi. Quamobrem cùm
ordini Episcopatûs per omnia conveniant verba definitionum
ordinis, & sacramenti, necessariò sequitur, ut Episcopatus
sit ordo, & sacramentum: oportet enim naturaliter esse tale,
cui

cui competit definitio talis, ut docet Aristoteles 9. *Topic.*
cap. 1. & sæpè alibi, & probatur *in l.* 1, §. 1. *ff. De dolo*,
& in *l. Quinius Mutius*, §. *Cui aurum, ff. De aur. & ar-*
gent. leg. gloss. & DD. *in rubr. supra de Summa Trinitate,*
& fide Catholica, adeò ut propterea mirum non sit, si Hu-
go relatus ab Archid. in *c. Diaconos num.* 2. 93. *dist.* forma-
liter dixerit de hoc nullum dubitare, nisi cæcum, & inordi-
natum, cùm specialis ordinatio in Episcopum habeatur post
60 Sacerdotium. Hoc autem fundamentum non tantùm probat
Episcopatum esse verè, & propriè ordinem secundùm quod
est sacramentum imprimens caracterem, contra secundam
opinionem Theologorum, sed etiam probat esse distinctum
ab ordine Presbiterali contra tertiam eorumdem opinionem
triplici ratione. Prima ratio est, quia habet specialem mate-
riam, & formam ab aliis ordinibus distinctam, ut prædiximus:
ergò est ordo ab aliis distinctus, ut probatur in decreto Con-
cilii Tridentini *sess.* 14. *de Sacram. Pœnit. & Extremæ Unct.*
cap. 2. ubi S. Sinodus elicit dictorum Sacramentorum diver-
sitatem ex diversitate materiæ, & formæ, ibi *Præterquam*
quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perfici-
61 *tur, longissimè dissidet.* Secunda ratio est, quia ex diversita-
te ministeriorum, & potestatis oritur distinctio ordinum, ut
patet *in cap. Perlectis* 25. *dist.* & docet S. Thom. *in* 4. *dist.*
24. *quæst.* 2. *art.* 1. & 2. Et ex Epiphanio, & Patribus
probat Vasquez *in* 3. *par.* D. Thomæ *tom.* 3. *disput.* 240.
cap. 3. *numer.* 30. *& seqq.* Episcopi autem potestatem à po-
testate Sacerdotali distinctam esse liquidò constat ex *cap.*
Quamvis Chorepiscopi 68. *dist. c. Quanto de consuetud. &*
62 *c. unic.* §. *Per frontis de sacra Unct. c. Aqua de cons. Eccles.*
cum concordan. & est definitum à Concilio Tridentino *sess.*
21. *de Sacram. Ordin. cap.* 4. *& can.* 7. *Si quis dixerit Epis-*
copos non esse Presbiteris superiores, vel non habere potestatem
confirmandi & ordinandi, vel eam quam habent, illis esse cum
63 *Presbiteris communem &c. anathema sit* Tertia ratio est, quia
Ecclesia Græca in ordinatione Diaconi utitur hac forma: *Divi-*
na gratia quæ semper infirma curat, & imperfecta perficit pro-
movet N. reverendum Subdiaconum in Diaconum, ut in Eucho-
logio *in tit. Ordo, qui observari solet in ordinatione Diaco-*
ni. Similiter in ordinatione Presbiteri, ut patet in seq. tit.
dicit: *Divina gratia, quæ semper infirma curat, & quæ*
desunt supplet; promovet N. venerabilem Diaconum in Pres-
biterum. Et eodem modo in ordinatione Episcopi dicit: *Divi-*
na gratia, quæ semper infirma sanat, & imperfecta perficit;
promovet N. amabilissimum Presbiterum in Episcopum à Deo
custoditæ civitatis N. ut in tit. *Ordo, qui observari solet in*
ordinatione Episcopi: & omnes hujusmodi ordinationes in-
cluduntur sub generali titulo de Sacramento Ordinis. Ergò
evidenter apparet Episcopatum in Ecclesia Græca haberi pro
ordine sacramentali, & distincto à Presbiterali. Constat au-
tem in essentialibus Sacramentorum non posse esse differentiam
inter Ecclesiam Orientalem, & Occidentalem, *c. Licèt Græ-*
cos de Baptism. & dixi in *cap. unic. num.* 25. *de sacra Unct.*

64 Decimo sextò duplex est potestas spiritualis: videlicet or-
dinis, & jurisdictionis, *c. Aqua*, & ibi gloss. *in ver. juris-*
dictionis; & Doctores notant *infrà de consecr. Eccles.* In con-
secratione autem non confertur Episcopo potestas jurisdictio-
nis, quia illam accipit Episcopus electus, & confirmatus
etiam ante consecrationem, *cap. Transmissam suprà de elect.*
Ergò in consecratione confertur Episcopo potestas Ordinis,
prout est casus in *d. c. Transmissam*, & consequenter Episco-
patus Ordo est.

65 Ex confirmatur, quia in quæstione illa: An Cardinalis sit
major Episcopo, vel è converso, communiter sic consuevit
distingui: Aut Cardinalis sit major dignitate, & officio, *c.*
Constantinus 69. *dist.* Joan. Mon. J. Andr. Gemin. & alii *in*
cap. 1. *de jehim. lib.* 6. Episcopus verò sit major ordine *cap.*
Ante omnia 40. *dist. c. De his, de consecr. dist.* 5. Clem.
Si quis suadente, §. *Nec super hæc de pœnit. & remiss.*
gloss. *fin. in c. Quamquam* 2. *quæst.* 7. Hostien. Abb. &
alii *in c. Ecclesia, il. secundo de elect.* latissimè Andreas
Barbatia *in tractat. de præstan.* Cardin. *à numer.* 42. *usq.*
66 *que ad num.* 52. Gomes. *in regul. de valore quæst.* 1. *num.*
6. In potestate enim ordinis, Papa, & Episcopi sunt æqua-
les, *c. Innovo* 21. *dist.* ubi gloss. *in ver. Pari*, dicit Episcopos esse æquales Apostolico, quantùm ad ordinem, & rationem consecrationis, & docet S. Thom. *in* 4. *dist.*
24. *q.* 3. *art.* 2. *q.* 3. *ap* 3. licet sint inferiores jurisdictione, quia Episcopi vocati sunt in partem sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis. *c. Qui se scit, & c. Decreto* 2. *q.* 6. *& c. Multum* 3. *q.* 6. Ergò Episcopi ordinem habent non prout est gradus, dignitas, vel officium, quia hoc respectu sunt inferiores Cardinalibus, & longè
67 magis Summo Pontifice, sed prout est Sacramentum im-
primens caracterem. Undè Bald. *in c. Bonæ memoriæ, il.*
primo n. 2. *suprà de postul. Prælat.* ex eo textu arguit
Episcopum esse majorem Presbitero Cardinali, *quia* inquit,
Presbiter Cardinalis non potest Episcopos consecrare, sed Episcopus. Sic Cardinalatus est officium, non ordo Episcopalis.
Ordo non, quia nihil addit ad consecrationem Missæ: non
est suprà ordinem Presbiteri, ita quòd sit nova species, sed
est quædam adjectio. Hæc ille.

Decimo septimò secundùm Catholicam veritatem Ordi- 68
nes à Christo instituti verè, & propriè sunt Sacramentum
ut definitum est à Tridentina Sinodo *sess.* 23. *de Sacram.* 69
Ordin. can. 3. ordinem verò Episcopalem fuisse a Christo
Domino institutum, ut docent Duran. in 4 *dist.* 24 *q.*
5. *num.* 9. Palud. *ead. dist. qu.* 6. *art.* 3. *num.* 12. *Sup-*
plem. Gabriel. *dist.* 24. *q. unic. art.* 3. *dub.* 6. Major. *in*
4. *dist.* 24. *q.* 1. *col.* 2. *&* §. *seqq.* Almain. *ead. dist.* 9.
unic. art. 2. *in fin.* & ex recentioribus Navarr. *in Manuali*
cap. 22. *num.* 18. Petr. Soto *lib. de instit. Sacerd. lect.* 4.
de Sacram. Ordin. §. *Ex his igitur*, Michael Medina *lib.*
1. *de sacror. homin. continen. cap.* 3. *&* 4. & Vasq. *in*
3. *par.* D. Thom. *tom.* 3. *disp.* 240. *cap.* 3. & sequun-
tur Canonistæ *in c. Quanto*, & ibi dixi: *suprà de cons.*
Et probatur apertè autoritate Anacleti *op.* 3. *c.* 1. ubi ait 70
Sacerdotum ordo bipartitus est, & sicut Dominus illum insti-
tuit à nullo debet perturbari. Deindè explicans, de quo
ordine locutus fuerit, dicit ordinem Episcoporum sub Apo-
stolis traditum fuisse, & institutum: Sacerdotum autem sub
septuaginta duobus discipulis, & *in fine Amplius*, inquit;
quam isti duo ordines Sacerdotum, nec nobis à Deo collati sunt
neque Apostoli docuerunt. perturbantur ergò ut inquit Vasq.
d. c. 3. *n.* 29. hi duo ordines non tantùm ab hæreticis,
sed etiam à Catholicis, qui putant jure divino inter se non
differre, cùm Anacletus dicat bipartitum esse ordinem Sa-
cerdotum sicut Dominus constituit, & sicut Apostoli à Do-
mino edocti nobis tradiderunt. Neque obstat, quòd cap. 3.
dividat ordinem Episcoporum in Primates, & Patriarchas.
Si quidem, ait, *Episcoporum ordo unus est, licèt sint pri-*
mates illi, & c. quasi dicat jure divino unus est ordo Episcoporum, sed jure Ecclesiastico in plures divisus. Quæ 71
sententia, ut ait Vasq. non solùm verissima est, sed etiam
secundum fidem Catholicam hoc tempore amplectenda, ita-
ut sine nota hæresis negari non possit. Ita enim expressè
definivit Tridentina Sinodus *sess.* 2. *de Sacram. Ordin. c.*
3. *juncto c.* 4. *& can.* 6. *&* 7. Nam postquam in *d. c.* 3.
Patres in universum definierunt ordinem esse verè, & pro-
prie Sacramentum unum ex septem, deinde in *d. cap.* 4.
docent eos qui dicunt omnes Christianos promiscuè esse
Sacerdotes, aut omnes pari potestate spirituali præditos esse
nihil aliud facere, quàm hierarchiam Ecclesiasticam confun-
dere ad quam Episcopos præcipuè pertinere definiunt, &
Presbiteris Superiores esse. Hanc autem hierarchiam jure
divino constare *can.* 6. definiunt his verbis: *Si quis dixerit*
in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam divina ordinatio-
ne institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbiteris, & Mi-
nistris, anathema sit. Demum *can.* 7 damnant eos, qui
asserunt Episcopos non esse Presbiteris Superiores. Quam
quidem definitionem sacrarum litterarum testimoniis, & Pa-
trum traditionibus consentaneam esse fusè ostendit idem Vasq.
dict. disp. 240. *cap.* 2. *n.* 27. *circa finem.* Quæ tamen refer-
re non est opus cùm res definita sit. Constat igitur his auto-
ritatibus ordinem Episcopalem non solùm esse Sacramen-
tum contra primam & secundam opinionem, sed etiam
contra tertiam ex divina institutione esse prorsùs distinc-
tum ab ordine Presbiterali. Cùm enim jure divino constet
de distinctione; in superioribus autem probatum sit habere
diversam materiam, & formam integram, & completam,
diversum insuper Ministerium, & potestatem; utique hinc
necessariò fit, ut non tantùm partialiter, sed etiam inte-
grè distinguantur tanquam duo integri ordines sacramenta-
les.

Neque obstat quòd in primitiva Ecclesia idem esset Pres- 72
biter, & Episcopus, ut habetur in *cap. ulim* 95. *dist.* Si
quidem hoc fuit quantùm ad nomen, non quantùm ad of-
ficium secundum Hugonem, & declarat D. Thom. in 2. 2.
quæst. 184. *art.* 6. *ad primum* & scriptâ plenius in *cap. Quan-*
to suprà de consuet. in 2. *notab. à num.* 6. ubi confutavi
errorem Antonii de Butrio, & Abbatis existimantium in pri-
mitiva Ecclesia in collatione Sacramentorum nullam fuisse
differentiam inter Episcopos, & simplices Sacerdotes. Et
ita summam potestatem ordinis esse potestatem Sacerdota-
lem.

Decimò octavò Episcopus in casibus in jure expressis so- 73
lemniter, & actualiter degradatur ab ordine. Et quidem
duodecim Episcopis adhibitis, *cap.* Felix 15. *quæst.* 7. Abb.
in cap. Non potest de re judic. Silvest. *in ver. Degradatio*
num. 1. Clar. *in pract. crimin.* §. *fin quæst.* 74. *vers. sed*
quæro quot Episcopi, cùm tamen in degradatione Presbiteri
sex Episcopi sufficiant, & tres in degradatione Diaconi, vel
Subdiaconi, *d. cap.* Felix, *& cap. seqq. & cap. Degra-*
datio, cum gloss. *in vers. Canonibus de pœn. lib.* 6. Dixi
in cap. Aqua infra de consecr. Eccles. vel alt. Ergò Episcopus ordinem habet; alioquin non esset possibile, ut actualiter degradaretur ab ordine quem non haberet, cùm

privatio præsupponat habitum, *cap. Ad dissolvendum de desponf. impuber. cap. Ex parte de restit. spoliat. l. Decem, ff. De verb. obligat. cum concord.*

74 Neque verò in degradatione actuali considerari potest ordo Episcopalis, prout est dignitas, vel officium, quia ab officiis, vel dignitatibus non fit solemnis, & actualis degradatio, sed verbalis tantùm depositio, seu privatio per sententiam, ut disertis verbis declarat Pontificale Romanum in *tit. de degradationis forma*, ibi, *Propriè loquendo quis à dignitatibus, & honoribus deponitur, sed ab ordinibus degra-*
75 *datur.* Ratio diversitatis est, quia officia & dignitates sicut nuda voluntate & verbo conferri possunt; ita & auferri, gloss. *in d. cap. Aqua in ver. jurisdictionis*, S. Thom. *in 2. 2. quæst.* 184. *art.* 6. *ad secundum.* At verò in collatione Sacramenti Ordinis sola voluntas, aut verbum non sufficit, sed opus est facto, quia facra ordinatio verbis, & signis exterioribus perficitur, ut in decreto Concilii Tridentini *sess.* 23. *de Sacram. Ordin. cap.* 3. & consequenter etiam in externa ordinis ablatione non sufficit verbalis depositio, sed exigitur factum actualis degradationis, qua miles cælestis Militiæ susceptis ordinibus, & insignibus Clericalibus spoliatur, ut habetur in *d. cap. Degradatio in §. Actualis*, quia omnis res per quascumque causas nascitur, per easdem dissolvitur, dicit text. *in cap.* 1. *infrà de regulis jur.* Bald.
76 *cons.* 28. *Super eo n.* 1. *l.* 3. Undè ut idem Bald. dicebat *in c. Bonæ memoriæ il. primo n.* 3. *suprà de post. Præ.* Si Card. deponitur non retinet dignitatem, tamen retinet ordinem sacrum qui erat impressus, quia mortificari quidem potest, sed non funditus mori, nisi cùm anima; de quo latiùs perAbb. post D. Thom. quem citat in *c. Si quis Presb. num.* 6. *infrà de Cler. excommun. ministr.*

77 Decimo nonò & ultimò, nostra Hierarchia à Deo traditis ordinibus sanctè disposita, Sanctis & cœlestibus Hierarchiis conformis est, ut inquit Dionis. *de Eccles. Hierarch. c.* 6. nam Ecclesia militans exemplata est à triumphanti, *cap. Ad hoc* 89. *distin.* gloss. *in Clem. fin. in ver.* Ecclesia *de hæret.* Sed in cœlesti Hierarchia & Ecclesia triumphanti novem sunt ordines Angelorum, *cap. Principium*, §. *Omnis lapis, de pœnit. dist.* 12. Ergò totidem ordines esse debent in Ecclesia militanti. Atque ita si septem ordinibus adjunxeris primam Tonsuram & Episcopatum novem ordines in Ecclesia Dei sine errore calculi computabis, ut sic superiori Hierarchiæ hæc inferior conformetur ut inquit formaliter Hostien. *in cap. Cùm contingat num.* 6. *suprà de ætat. & qualit.* quem totidem verbis referunt & sequuntur ibi Joan. Andr. Butr. Card. & alii communiter Præpos. *in cap. Cleros num.* 4. 21. *dist.* Eodem argumento ex Theologis utitur Altisiodorensis *lib.* 4. *Summo tract.* 8. *quæst.* 1. dicens novem esse ordines in Ecclesia militante, sicut etiam sunt in triumphante novem ordines Angelorum & aliis septem adjungit duos alios, videlicet Episcopatum & Archiepiscopatum, Primatum enim & Patriarchatum censet ordines non esse, quia inquit, non differunt nisi penes majorem & minorem potestatem. Et eodem modo arguit Major in 4. *distinct.* 24. *quæst.* 1. *col.* 2. existimans novem esse ordines Ecclesiasticos in Ecclesia militante instar triumphantis & aliis septem addit & benè primam Tonsuram & Episcopatum; non autem Archiepiscopatum. Itaque rationibus & autoritatibus firmatum est Episcopatum non solùm esse ordinem propriè; prout est Sacramentum, sed etiam esse distinctum ab ordine Presbiteratûs.

Non obstant argumenta pro secunda sententia Theologorum.

78 Ad primum enim respondetur intentum Concilii Florentini ibi esse tantùmmodò docere Armenos materiam & formam Sacramenti ordinis in genere, non autem definire quot sint ordines. Et propterea per modum exempli exprimit materiam Presbiteratûs dicens, *sicut Presbiteratus traditur, &c.* ponderando dictionem illam, *sicut*, quæ est exemplificativa, ut *l.* 1. *ff. de rer. divis.* Et idem facit de ordine Diaconatûs & Subdiaconatûs. Undè hinc non licet inferre, ut in Ecclesia non sint alii ordines, quàm ibi expressit. Quia exempla regulam non restringunt, *l. Damni infecti, la secunda, ff. De damno infect. cum simil.* non sumpsit autem exemplum ab ordine Episcopatûs, non quia non esset ordo, sed fortè quia noluit definire veterem hanc controversiam inter Doctores Catholicos, Theologos scilicet & Canonistas. Præterquam quòd subsequentia verba: *Et similiter de aliis per rerum ad ministeria sua pertinentium assignationem.* Nec non illa: *Et sic de aliorum ordinum formis*, prout in Pontificali Romano latè continentur, in sui latitudine apta sunt comprehendere etiam ordinem Episcopatûs, qui traditur per impositionem libri Evangeliorum & habet specialem formam in Pontificali exaratam, ut dictum est in decimo quinto fundamento pro sententia Canonistarum.

Ad secundum respondetur Concilium Tridentinum licèt in dicto capite non meminerit ordinis Episcopalis; tamen alibi apertè declaravit Episcopatum esse ordinem, secundum quòd est Sacramentum, videlicet in *cap.* 3. junctos, *c.* 4. *& can.* 6. *&* 7. *ejusdem sessionis*, ut abundè ostensum est suprà *num.* 47. & 71.

Ad tertium respondetur primò, negando minorem. Imò enim tenet collatio ordinis Episcopalis, licèt ordinatus non 79
sit Sacerdos. Et ita communiter teneri testatur Abb. *in c. unico num.* 5. *vers. Quoad secundum infra de Cler. per salt. promot.* Undè laicus si ordinetur Episcopus, benè recipit caractherem, ut tenet gloss. *in cap. Sollicitudo in ver. Subdiaconatus* 52. *dist.* Nam præpositeratio in collatione ordinum non vitiat, licèt impediat executionem. Neque obstat *cap.* 80
Ex litteris de concess. Prælat. quia illud cap. loquitur de executione ordinis, non autem de impressione caractheris, quia scilicet non Sacerdos exequi non potest Episcopalem ordinem, sed caracter benè imprimitur ex collatione ordinis Episcopalis sine Sacerdotio secundum Abb. *ubi suprà.* 81
Sed quia opinio glossæ in *d. c. Sollicitudo* non tenetur saltem à Theologis, ut patet ex dictis in argumento contrario *num.* 15. & scripsi plenius in *d. c. unico num.* 6. *de Cler. per salt. prom.* Ideò respondetur secundò, negando majorem illa enim propositio universalis negativa, *Nullus ordo*, ex necessitate Sacramenti præexigit caractherem alterius ordinis, absolutè non est vera, quia Episcopatus est ordo, & tamen præexigit ordinem Sacerdotalem. Prædicta igitur propositio procedit tantùmmodò in aliis ordinibus, quorum nullus ex necessitate præexigit caractherem alterius ordinis. Ratio differentiæ est, quia in collatione aliorum ordinum accipit ordinatus potestatem exercendi principalem actum ordini collato annexum, sicut Presbiter cùm ordinatur accipit eo ipso potestatem consecrandi Corpus & Sanguinem Christi, qui est principalis actus Sacerdotis. Ad hoc autem non præexigitur caracter Diaconatûs, vel alterius ordinis, quia potestates sunt distinctæ secundum D. Thom. *in* 4. *dist.* 24. *quæst.* 1. *art.* 2. *quæst.* 5. Abb. *in d. cap. unic. n.* 9. *de Cler. per salt. prom.* & Turrecr. *in* dicto capite *Sollicitudo num.* 3. *ver. Ad secundum* 25. *dist.* At verò, quia actus principalis Episcopi est ordinare Sacerdotes, *c. Cleros*, §. *Pontifex* 21. *dist. c. Quamvis* 68. *dist.* & potestatem exercendi hujusmodi actum non potest Episcopus in sua consecratione accipere, nisi etiam sit Sacerdos, cùm non sit possibile ut conferat alteri ordinem Sacerdotalem, quem non habet secundum 82
Innoc in *c. Quanto, de consuet.* Silvest. *in ver. Ordo* 1. *numer.* 1. *version. sed si sit Sacerdos*, consequens est ut caracter Episcopalis ex necessitate præexigat Caracterem Sacerdotalem tanquam fundamentum suæ potestatis, quia nimirum principalis actus ordinandi Sacerdotes esset 83
inanis, si Episcopus ordinem Sacerdotalem non haberet, sed hinc non rectè infertur, ut Episcopatus non sit ordo 84
quin potiùs infertur ut sit summus ordo prout illum appellat Hostiens. in *c. Cùm contingat*, *n.* 6. *de ætat. & qualit.* quia scilicet necessariò supponit ordinem Sacerdotalem, cùm tamen reliqui ordines non requirant ad sui essentiam ordines præcedentes. Posset etiam tertio loco responderi ex Præpos. in *c. Subdiaconus*, *n.* 4. 77. *dist.* ubi ait: *Ista argumenta Theologorum procedunt retento quòd Episcopatus non sit ordo per se separatus à Sacerdotali, sed quædam ubertior facultas. Sed retenta opinione Canonistarum, quam tenui in c.* 21. *dist. scilicet quòd Episcopatus sit ordo separatus, & imprimat suum caracterem; ista opinio non procederet, quia imò imprimeretur caracter, & est eadem ratio, quæ in ordine Sacerdotali.* Hæc Præpositus. Magis tamen placet præcedens responsio; quia etiam tenendo opinionem Canonistarum, verius videtur caracterem Sacerdotalem esse de substantia consecrationis Episcopalis per rationem superiùs ponderatam.

Ad quartum respondetur, ratiocinationem Soti esse valdè frivolam; non enim sequitur: Episcopatus confertur in die Dominico, reliqui ordines in Sabbato. Ergò Episcopatus non est ordo. Quin potiùs hinc licet inferre, ut sit præstantior ordo, cùm confertur in solemnioribus diebus; idque satis insinuant verba *capite Quod die*, 75. *dist.* ibi: *Ne tantæ benedi. Sacramentum negligenter videatur impletum.*

Ad quintum patet responsio ex dictis *in* 15. *fundamento num.* 55. ubi ostensum est ordinationem Episcopi habere specialem materiam, & specialem formam ab aliis ordinibus distinctam. Et mirum est Sotum meminisse tantùmmodo Mitræ & Baculi, & aliorum instrumentorum, quæ ad rem non pertinent, & omisisse impositionem libri Evangeliorum, quæ est materia essentialis in ordinatione Episcopi.

Ad sextum similiter patet responsio ex dictis *suprà in* 85
decimo fundamento, *num.* 68. ubi probatum est ordinem Episcopatûs fuisse à Christo institutum. Nec obstat textus in *d. cap. in novo*, 21. *dist.* quin potiùs facit pro hac parte, quia dum dicit, *à Petro Sacerdotalis*, idest, *Episcopalis capit ordo*, hoc intelligi debet passivè, & idem est ac si dixisset: petrus fuit primus Episcopus à Domino institutus. Et quidem Episcopus universalis Ecclesiæ per illa verba: *Pasce oves meas, ut in c. Considerandum*, & *cap.*

Fidelior, 50. *dist. c significasti, suprà de elect.* gloss. in *d. c. In novò, in ver. Tu es Petrus.* Item non obstat *d. cap. Porro* 66. *dist.* quia tantùm probat Jacobum fuisse primum Episcopum ab Apostolis ordinatum, quod verum est, quia solus Petrus fuit consecratus Episcopus immediatè à Christo, ut ibi firmat Turrecr. & dixi latè in *c.* 1. *infrà. de*
86 *offic. ordin.* sicut non obstat, quòd eo tempore, quo Jacobus fuit ordinatus Episcopus, non extaret liber Evangeliorum: nam eadem objectio fieri potest de ordine Diaconatus. Certum est enim Stephanum fuisse ordinatum Diaconum ab Apostolis, quo tempore nondum scriptus fuerat liber Evangeliorum, qui est materia essentialis ordinis Subdiaconatûs, ut scripsi in *capite fin. de Sacram. non iteran.* Undè ad hanc difficultatem responde ut ibi dixi.

Sic etiam videmus in consecratione Episcopi esse de substantia, ut saltem tres Episcopi adhibeantur, ut patet in *d. cap. Episcopus cùm ordinatur*, 23. *distinct. in cap.* 1. *& per totam*, 64. *distinct. cap.* Si *Archiepiscopus*, & in *cap. seq. suprà de tempor. ordinat.* & in pontificali Romano, & docet Hostiens. in *c. unico*, *n.* 5. *&* 6. *v. Item numerus de sacra Unct.* quem ibi sequuntur Jo. Andr. Butr. Card. Abb. & alii communiter Henr. Boich. in *c. fin. de sacr. non iteran.* Et ex Theologis Cajet. in 3. *part. q.* 67. *art.* 6. Bellam. *de notis Ecclesiæ capite octavo* §. *Quantum.* & Vasquez *de Sacrament. disputatione* 243. *capite* 6. *numero* 63. quos novissimè citat Franc. Halier. Parisiensis *in tr. de sacr. electionibus*
87 *& ordinationibus*, *par.* 1. *lect.* 5. *c.* 2. *art.* 2. & tamen in consecratione primi Episcopi à Petro Apostolo ordinati, certum est non fuisse adhibitos tres Episcopos, cùm alius Episcopus non extaret, quàm Petrus, qui solus immediatè à Christo fuit consecratus Episcopus, ut prædiximus. Necesse est igitur fateri tunc temporis hæc fuisse omissa ex autoritate divina pro illo tempore Apostolis collata & ad illud tempus videtur referri posse Canon Apostolorum primus, ubi dicitur: *Episcopus à duobus vel tribus Episcopis ordinetur.* Vel meliùs, hic canon videtur intelligendus de Episcopis assistentibus, qui præter Episcopum consecrantem non debent esse pauciores, quàm duo, possunt tamen esse plures; & ideò dictum est à duobus, vel tribus, imò cessante necessitate Episcopus consecrari debet à Metropolitano cum omnibus Episcopis Provinciæ, ut est text. in *d. c. si Archiepiscopus & in d. c.* 1. *&* 2. *Episcopum* 64. *distinct.* Sensus igitur est: Episcopus ordinetur ab Episcopo consecrante & saltem duobus, vel tribus Episcopis assistentibus: & ita si computetur consecrator in ordinatione Episcopi non possunt esse pauciores tribus.

88 Ad ultimum argumentum, in quo Theologi secundæ sententiæ constituunt vim totam præsentis disputationis, respondetur secundum Præpos. *in cap. Cleros n.* 4. *v. Non enim* 21. *dist.* ad esse ordinis Ecclesiastici & Sacramentalis non requiri ut habeat ministerium cooperativum in ipso actu consecrationis Eucharistiæ, sed satis esse, ut vel quoad ipsum Sacramentum, vel quoad suscipientes cooperetur præparando; sicut clarè patet in minoribus ordinibus, *c. Perlectis* 25. *dist. c. Acolithus cum trib. seqq.* 23. *dist.* & declarat S. Thom. in 4. *dist.* 24. *q.* 2. *art.* 1. *q.* 2. *v. & ideò aliter dicendum*, ubi ait Ordinis Sacramentum ad Sacramentum Eucharistiæ ordinari, quod est Sacramentum Sacramentorum, ut dicit Dionis. de *Eccles. hierarch. c.* 3. *par.* 3. Et ideò distinctio ordinum est accipienda secundum relationem ad Eucharistiam, quia potestas ordinis, aut est ad consecrationem Eucharistiæ ipsius, aut ad aliquod Ministerium ordinandum ad hoc. Et ibi latè prosequitur quomodò Ministri singuli cooperentur mediatè vel immediatè, vel in ordine Sacramentum vel in
89 ordine ad ipsum suscipientes, Episcopi autem potestas, quamvis non sit ad consecrationem ipsius Eucharistiæ immediatè; quia hæc est potestas Sacerdotum, ut in *d. c. Perlectis*, §. *Ad Presbiterum* 25. *dist.* tamen negari non potest quin saltem immediatè relationem habeat tam ad ipsum Sacramentum, quàm ad suscipientes. Ad Sacramentum quidem, quia Sacerdotes, à quibus Eucharistiæ Sacramentum conficitur, à solo Episcopo ordinantur, *c. Quamvis* 68. *dist. d. c. Perlectis*, §. *Ad Episcopum*, Concilium Tridentinum *sess.* 23. *de Sacram. Ordin. c.* 4. *& can.* 7. Quoad suscipientes verò, quia solus Episcopus consignat pueros in fronte, *c. De his vero, de consecr. dist.* 5. *c. Quanto de consuet. c. unico*, §. *Per frontis, de sacra Unction.* cum aliis præallegatis. Quod si Ostiarius ex hoc solo quòd arcet ab Ecclesia infideles; Lector quia instruit Catechumenos & exorcista, quia purgat Energumenos relationem habent ad Eucharistiam in ordine ad suscipientes, *cap. exorcista, cap. Lector & cap. Ostiarius* 23. *dist.* longè magis idem dicendum in Episcopo, cujus Ministerio in Sacramento Confirmationis fideles armantur & instruuntur ad agones Mundi hujus & prælia contra invisibiles hostes, ut in *cap. Spiritus Sanctus de consecr. dist.* 5. nemo enim negabit quin proximiùs accedat ad Eucharistiam, quantùm ad suscipientes Confirmatio baptizatorum, quàm ex-
90 pulsio infidelium ab Ecclesia, instructio Catechumenorum, aut Energumenorum purgatio.

Præterquam quòd ut dicit Vasq. *in* 3. *par.* D. Thom. *tom.* 3. *disp.* 240. *c.* 2. *num.* 51. DD. oppositæ sententiæ ebsi que ullo fundamento dixerunt ordinem debere tantùm constitui per relationem ad Sacramentum Eucharistiæ. Quid enim inquit obstare potest, quominùs per respectum ad consecrandos, & ordinandos Sacerdotes Ministros Eucharistiæ possit ordo constitui, qualis est Episcopatus; Et per hoc patet etiam responsio ad confirmationem. Nam etsi confectio Eucharistiæ sit ultimus actus, & consummatio divini cultûs; nihil tamen proponitur, quin potuerit constitui specialis ordo pro consecrandis Presbiteris, qui actum illum, & consummationem perficiant; & hic est ordo Episcopatûs, quem constitui oportet ad consecrandos Ministros, quia alioquin Sacerdotium fuisset extinctum cum Apostolis, quos Dominus in Cœna constituit Sacerdotes novi testamenti, ut in Concil. Trident. *sess.* 21. *de Sacrific. Missæ cap.* 1. *& can.* 2. 91

Nonobstant argumenta tertiæ opinionis Theologorum.

Ad primum enim respondet Michael Medina *lib* 1. *de sacr. homin. continen. cap.* 16. §. *Imbecillior*, ubi irridet eos, qui dicunt per ordinationem Episcopi non imprimi caracterem omninò distinctum à Sacerdotali, sed sacerdotalem extendi, quoniam per talem extensionem, nihil ei diversæ naturæ addi poteit, quod in ipso anteà virtute non contineretur; ac proindè si tantùm fieret extensio à potestate sacerdotali ad Episcopalem, nulla potestas Episcopo tunc conferretur, quæ in ordinatione sacerdotis collata non esset. Nam sicut inquit, extensio non addit rei extensæ majorem essentiam, aut naturam; ita etiam neque majorem virtutem ad operandum tribuit, ut patet in extentione pellis, per quam acquiritur solùm majoris loci quantitas, non autem major substantia, vel natura, vel potentia, licèt hanc responsionem Medinæ impugnet Vasq. *d. disp.* 240. *c.* 5. *n.* 5. eò quòd extensio caracteris non sit excogitanda instar extensionis quantitatis, sed instar extensionis habitûs circa varias conclusiones. Respondetur secundò exemplum quo utuntur Theologi de extensione caracteris Sacerdotalis, quam dicunt fieri in impositione manuum ad potestatem ligandi & solvendi esse magis obscurum, ad dubium, quàm sit principalis articulus de quo disputatur. A plenisque enim negatur hujusmodi extensio. Ac præterea non procedit simile à Presbitero ad Episcopum, quia Presbiter qui caracterem sacerdotalem accepit in porrectione Calicis cum vino & Patenæ cum hostia, ut in Concilio Florentino in decreto fidei, §. *Sextum Sacramentum*, posteà in impositione manuum non ordinatur iterùm, quia non traditur ei novum instrumentum, prout requiritur ad essentiam ordinationis, sed tantùm tribuitur nova potestas, ut post Silvestrum *in ver. Ordo secundo num.* 4. plenè probavi in *c. fin. n.* 22. *de sacram. non iteran.* At verò Sacerdos in consecratione Episcopali iterùm ordinatur per novam materiam & formam, ex qua oritur ordinum distinctio, ut fusè ostensum est suprà in decimo quinto fundamento. Præterquam quòd Sacerdos qui manuum impositionem accepit non dicitur superior, vel major Sacerdos quàm is, qui illam non accepit. At Episcopus est superior & major simplici Sacerdote, ut est definitum. Ergò in hoc secundo casu non est simplex ex- 92
tensio, ut fortè in primo, sed realis distinctio ordinum.

Ad ultimum respondetur ex D. Thoma in 4. *dist.* 24. *q.* 3. *art.* 2. *quæst* 2. *vers. Sed contra*, potestatem tantò esse 93
altiorem, quantò ad plura se extendit. Potestas autem Sacerdotalis; ut dicit Dionis. *cap.* 5. *Eccles. Hierarch.* extendit se ad purgandum, & illuminandum, Episcopalis verò ad hoc & perficiendum. Et in responsione ad secundum ostendit potestatem Episcopalem quantùm ad actum consecrationis Corporis, & Sanguinis Christi non esse majorem Sacerdotali, sed esse majorem quoad actum secundarium, qui est præparare populum ad susceptionem hujus Sacramenti. Item Episcopus majorem habet potestatem super Corpus Christi mysticum, licèt non super Corpus Christi verum, ut idem docet 3. *par. quæst.* 82. *art.* 1. *ad* 4. *& in* 4. *sent. dist.* 24. *quæst.* 3. *art.* 2. *quæst.* 2. Et his respectibus Episcopus habet ordinem superiorem ordine Sacerdotali, etiam præscindendo à Sacerdotio. Præterea potestas Episcopalis considerari non debet sine fundamento ordinis Sacerdotalis, sed pro ut illum includit ex necessitate Sacramenti, cùm non possit esse Episcopus quin etiam sit Sacerdos, & comparatio hoc modo fieri debet, videlicet constituendo ex una parte simplicem Sacerdotem, & ex altera Sacerdotem Episcopum, quo modo dubium non est quin Sacerdos Episcopus sit major, quia non solùm habet potestatem in ministerio Altaris, sed etiam consecrandi ministros, & alia pleraque faciendi, quæ inferioribus Sacerdotibus non competunt, ut sæpiùs repetitum est. Hinc autem non sequitur, ut ordo Episcopalis non sit distinc- 94
tus à Presbiterali, sed tantùm sequitur, ut Presbiteralem includat. Sicut caracter ordinis includit ex necessitate Sacramenti caracterem Baptismi, *cap. fin. de Presbit. non Bapt.* Et tamen non sequitur, ut caracter Baptismi, & caracter

Ordinis non sint distincti. Quia igitur in Episcopo cumulantur duæ distinctæ potestates, & duo caracteres, id est Episcopalis, & Sacerdotalis, quorum unus necessariò includit alium, propterea Episcopus simpliciter, & absolutè dicitur in eminentiori statu constitutus, quàm simplex Sacerdos.

DE ÆTATE ET QUALITATE,

ET ORDINE PRÆFICIENDORUM.

Ex Concilio Pictaven.

CAPUT I.

UT Abbates, Decani, Præpositi, qui Presbiteri non sunt, Presbiteri fiant: qui Archidiaconatus tenent, Diaconi: qui verò Archipresbiteratus, Presbiteri; aut amittant honorem. Quòd si aliquâ justâ causâ prohibente, Presbiteri, aut Diaconi esse non potuerint, Prælaturas amittant.

SUMMARIUM.

1 *Beneficiati per privationem beneficii arctantur ad ordines sumendos, quos beneficia requirunt.*
2 *Dignitates, Abbatiæ, Decanatus, Præpositurræ, & Archipresbiteratus de jure annexum habent ordinem Sacerdotalem.*
Et *quid post Concilium Tridentinum, num. 8. & seqq.*
3 *Abbas an debeat priùs benedici, an in Presbiterum ordinari.*
4 *Archipresbiter habet curam animarum; & ideò debet in Presbiterum ordinari.*
5 *Dignitates omnes, quibus animarum cura nulla subest, hodiè obtineri possunt in vigesimo secundo anno completo, ac proindè non sunt Presbiterales.*
6 *Archimandrita idem est quod Abbas.*
7 *Ordines sacros Episcopus in vim Concilii Tridentini annectere non potest Dignitatibus, sed Canonicatibus, & Portionibus tantùm.*
8 *Abbas de jure antiquo esse poterat etiam in minoribus ordinibus constitutus, quin imò & laicus.*
9 *Ordo annexus beneficio non requiritur contemporaneè in ipso actu collationis.*
Declaratur, *num.* 11.
10 *Capellania Sacerdotalis in Cathedrali obtineri potest in vigesimo quarto anno inchoato.*
11 *Parochialis validè conferri non potest ei, qui annum vigesimum quintum non attigerit, ibidem.*
12 *Archidiaconatus de jure annexum habet ordinem Diaconatûs.*
13 *Sed ex stilo, ubi est prima dignitas post Pontificalem, requirit ordinem Presbiteratûs.*
14 *Abbates, Decani, Præpositi, Archidiaconi, & Archipresbiteri sunt Prælati.*
15 *Abbatia', an & qualis sit dignitas.*
16 Et *an comprehendatur in cap. Licèt, il. primo de præben. lib. 6.*
17 *Abbates titulares, vel habentes usum Mitræ in Sinodis Provincialibus præcedunt Commendatariis.*
18 *In Concilio Tridentino sedebant immediatè post Episcopos.*
Abbas Claravallensis in Concilio Tridentino sedit inter Abbates primus, ibidem.
19 *Generales Ordinum in Concilio Tridentino post Abbates collocati fuerunt, & inter hos primus Generalis ordinis Prædicatorum.*
20 *Decanus est honorabilior de Capitulo.*
21 *Decanatus an sit dignitas, & num. seqq.*
22 *Decanus non est de Capitulo, nisi sit etiam Canonicus, vel hoc habeat consuetudo.*
23 *Præpositi & Decani rurales non habent dignitatem.*
24 *Præpositura an sit dignitas.*
25 *Præpositi in Germania, Belgio & Polonia dignitatem habent, & alicubi jurisdictionem & curam animarum.*
26 *Archidiaconus de jure est prima dignitas post Pontificalem & caput Capituli.*
27 *Et ad eum spectat Capitulum convocare.*
28 *Ac si renuerit, cogi potest ab Ordinario.*
Capitulum convocare de consuetudine spectat ad Decanum, ibidem.
29 *Archidiaconatûs dignitas an sit major Abbatiali, vel è converso, & num.* 31.
30 *Archipresbiter an sit major Archidiacono, remissivè, & n. seqq.*
32 *Ordo litteræ non est attendendus, quando ex aliis juribus apparet varius, & inversus.*
Decanus an sit major præposito, vel è contra, ibid.
33 *Impeditus ex justa causa suscipere ordines suo beneficio annexos, quamvis non sit ipso jure beneficio privatus, tamen privari debet.*
34 *Quod procedit si culpa sua ad talem statum pervenit, ut promoveri non possit, alias secùs.*
35 *Item procedit in eo qui impedimentum priùs contractum in ordinatione sua subticuit.*
36 *Infirmitas præbet justam causam excusationis à privatione beneficii ob non promotionem ad ordines, licèt ex propria culpa provenerit.*
37 *Beneficium Sacerdotale an requirat, ut quis actu sit Presbiter tempore collationis, an verò sufficiat aptitudo.*
Latè discutitur usque ad num. 60.
38 *Quid si Ecclesia sit Parochialis.*
39 *Quid in dignitate Curata, & Collegiata Ecclesia etiam Parochiali.*
40 *Quid si sit dignitas non curata.*
41 *Et quid in Canonicatibus præbendis, aut portionibus Presbiteralibus in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.*
42 *Beneficia simplicia de jure communi non habent certos ordines annexos, sed ad illa obtinenda sufficit prima Clericalis Tonsura.*
43 *Aliquando tamen habent ordines annexos ex fundatione, privilegio, consuetudine, vel statuto.*
44 *Ordinum annexio duplex.*
45 *Ordinis annexio respectu actûs requirit ordinem in ipso actu collationis Beneficii, alias non tenet collatio.*
46 *Episcopatus habet annexum ordinem Diaconatus respectu actus, majores verò respectu aptitudinis.*
57 *Commenda Parochialis Ecclesiæ fieri non potest, nisi actu Sacerdoti.*
48 *Ordinis annexio respectu aptitudinis non requirit, ut quis habeat ordinem annexum tempore collationis, sed satis est, ut infrà tempus à jure præfixum se faciat promoveri.*
49 *Expectans Apostolicus, an possit acceptare præbendam cui respectu actus annexus est ordo sacerdotalis si actu non sit Sacerdos.*
50 *Fundationi Beneficii per clausulas generales Papa non censetur derogare.*
51 *Ordinis annexio respectu apitudinis non requirit ætatem ordinis in ipso actu collationis, sed satis est, ut provisus sit in ea ætate, ut infra annum promoveri possit & num. seqq.*

52 *Capella, in cujus fundatione cautum est, ut Capellanus per seipsum Missas celebrare teneatur, conferri potest simplici Clerico, in ea tamen ætate constituto, ut infra annum possit in Presbiterum ordinari.*
53 *Capellaniæ in Cathedrali, quarum Capellani à Capitulo electi, tenentur Missas Conventuales canere & divinis interesse sunt sacerdotales aptitudine.*
54 *Ordinis annexio, an & quandò censeatur facta respectu actûs, vel respectu aptitudinis & num. seqq. usque ad num.* 60.
55 *Exempla annexionis ordinis respectu actûs & num. seqq.*
56 *Qualitas adjuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi, id est in ipso actûs initio.*
57 *Gerundium undè dictum, & quàm vim habeat.*
58 *Ordo quibus casibus censeatur beneficio annexus respectu aptitudinis.*
59 *Beneficia sacerdotalia regulariter non requirunt sacerdotem actu, sed aptitudine.*
60 *Capellania, cui est annexum onus Missarum celebrandarum, an sit sacerdotalis, anve Capellanus teneatur per seipsum Missas celebrare, & num. seqq. usque ad num.* 89.
61 *Beneficium sacerdotale quod dicatur.*
62 *Capellania ea lege erecta, ut Capellanus teneatur Missas celebrare, & in divinis deservire, non est sacerdotalis, & conferri potest Clerico quatuordecim annorum, & num.* 66. & 70.
63 *Beneficia simplicia ex generali consuetudine personali residentiam non requirunt, & num.* 74. & 97.
64 *Verba*, Missas, *vel divina officia celebret, aut in divinis deserviat, non important personale servitium, & num.* 66. 70. 73. & 74.
Declaratur, *num.* 88. 97. 100. & 102.
65 *Capellaniam obtinens non tenetur sacros ordines suscipere, sed Missarum oneri potest per alium satisfacere, nisi in fundatione cautum sit, ut per seipsum celebret.*
67 *Beneficium ea lege erectum, ut præbendarius singulis diebus teneatur Missas celebrare, & divinis officiis interesse, non est sacerdotale.*
68 *Capellania sic instituta, ut Capellanus quotidiè Missam celebret, & si negligens fuerit, certam pœnam incurrat, non requirit personalem residentiam.*
69 *Item si cautum sit, ut domus pro Capellano ædificetur, ubi habitet, & serviat divinis; alioquin amoveri possit.*
71 *Capella sic ordinata, ut eligatur idoneus Capellanus Presbiter, qui Missam celebret, est sacerdotalis, sed Capellanus non tenetur inservire per seipsum.*
Declaratur, *num.* 79.
72 *Capellania in Cathedrali Ecclesia sic fundata, ut Capellanus debeat celebrare diu, noctuque divinum officium, non requirit; ut Capellanus debeat esse Presbiter.*
Officii divini celebratio non refertur ad celebrationem Missæ, ibidem.
Declaratur, *num.* 82. & *seqq.*
75 *Capellaniam non requirere servitium personale declaratur ex observantia subsecuta, & num.* 99.
Capellano habenti onus per seipsum celebrandi Missas in Ecclesia à Testatore destinata, potiùs indulgetur, ut celebret in eadem Ecclesia per substitutum, quàm alibi per seipsum, ibi. vers. Nec advertatur.
76 *Capellanus tenetur per seipsum Missas celebrare, si id verbis expressis, aut æquipollentibus cautum fuerit in fundatione Capellaniæ.*
77 *Legatum simplex cum onere assumendi ordinem sacerdotalem, & Missas celebrandi nullâ eget Ordinarii institutione.*
78 *Residentia personalis, & obligatio Missas celebrandi, & inservienti per seipsum in Capellis, & beneficiis simplicibus, quibus casibus censeatur inducta ex sententia S. Congregationis Concilii.*
79 *Capellas, & beneficia Sacerdotalia obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis tenentur Missas celebrare, & onera adimplere per seipsos, & num. seqq.*
80 *Capellaniæ erectæ in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia cum onere Missarum celebrandarum non comprehenduntur in decreto Concilii Tridentini cap.* 4. *sess.* 22. *nisi ordinem annexum habeant, & n.* 90.
81 *Beneficia obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis compelli debent divina officia obire per seipsos.*
82 *Missa conventualis, quamvis non sit de horis, est tamen de officio, & num. seqq.*
83 *Intellectus* cap. De his 12. dist.
84 *Distributiones quotidianæ assignantur pro Missa Conventuali, sicut pro horis.*
85 *Beneficia obtinentes in Cathedrali, vel Collegiata cum onere inserviendi divinis, tenentur interesse Missæ Conventuali, sed non illam celebrare, nisi beneficia sint Sacerdotalia, & num. seqq.*
86 Intellectus. c. Cùm creatura de celebr. Missar.
87 *Capellam obtinens, an & quando teneatur esse Presbiter, & Missas, ac divina officia celebrare per seipsum compendiosa distinctio.*
88 *Verba*, divinis inservire, *aut* interesse *in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia important servitium Chori, quod adimpleri non potest per substitutum, & num.* 97. 100. 103. & 105.
89 *Capella sic fundata in Collegiata Ecclesia, ut illam obtinens obligatus sit in dicta Ecclesia Missas dicere, eique in divinis deservire, an requirat, ut Capellanus hæc munia expleat per seipsum, & num seqq. usque in finem.*
90 *Capellania cum onere inserviendi choro, requirit personale servitium.*
92 *Mansionariæ, & alia beneficia, quibus est annexum servitium chori, comprehenduntur in cap.* 12. *vers. Præterea sess.* 24. *Concilii Tridentini.*
93 *Capellaniæ quibus incumbit onus celebrandi Missas, & choro inservienti, non sunt compatibiles cum Canonicatibus, & Parochialibus, quamvis per earum Constitutiones liceat servire per substitutum.*
94 *Capellaniæ Cathedralis Ecclesiæ, quarum redditus in distributionibus quotidianis consistunt, personalem residentiam requirunt.*
95 *Capella etiam in Collegiata non dicitur Sacerdotalis ex eo, quòd cautum sit in fundatione, ut Capellanus teneatur Missas celebrare.*
96 *Capellania extra Cathedralem, vel Collegiatam Ecclesiam ea lege erecta, ut Capellanus teneatur in divinis deservire, non requirit servitium personale.*
98 *Fundator beneficii in dubio censetur se retulisse ad universalem consuetudinem.*
99 *Observantia plurimùm valet ad cognoscendam qualitatem beneficii.*
101 *Residentia intelligitur de personali ex vulgari modo loquendi eorum, qui fundant Capellanias in Cathedralibus, & Collegiatis.*
102 *Verba* resideant, cantent, interfint, *sunt æquipollentia.*
103 *Capellania cum onere interessendi officiis in Cathedrali, vel Collegiata requirit personale servitium.*
104 *Capellaniæ cum onere Missas, & divina officia celebrandi quarum redditus distribuuntur inter præsentes, requirunt residentiam juxta formam Concilii non obstante contraria consuetudine.*
105 *Verba*, deservire in divinis, *intelligenda sunt secundum subjectam materiam.*
106 *Divina officia non requirunt ordinem Sacerdotalem.*
107 *Consuetudo an possit immutare statum beneficii.*

1 UT *Abbates.* Per privationem beneficii arctantur beneficiati ad ordines sumendos, quos beneficia requirunt. Hoc dicit & sunt duæ partes. Prima loquitur, cùm quis potest & non vult. Secunda est contra, cùm vult & non potest, ibi, *Quod si.*

2 Nota primò quatuor Dignitates, quæ de jure communi annexum habent ordinem Presbiteratûs, videlicet Abbatiam, Decanatum, præpositurram, & Archipresbiterarum. Quoad Abbates, si hoc intelligatur de Conventualibus, planum est, tum quia solemniter benedicuntur, ut in *cap.* 1. *suprà de sup-*
3 *plen. negligen. Prælat.* & ita necessariò debent esse Presbiteri, sive sequamur opinionem Hostien. *hic* & in *c. Cùm inter infrà de re judic.* Volentis, ut priùs debeant esse Presbiteri, ac deindè benedici: sive sequamur opinionem Collectarii hic in *princip.* sentientis esse benedicendos ante Presbiterarum ex hac littera, quæ de Abbatibus loquitur: nam ante benedictionem non videntur Abbates *in d. c.* 1. Tum quia minores ordines conferunt, id que præstare nequeunt, nisi sint benedicti, & Presbiteri, ut in *c. Quoniam* 69. *dist. & in c. Cum in contingat infrà eod.* Tum denique, quia curam habent animarum saltem respectu Monachorum suorum, *cap. Nullam* 18. *q.* 2. *cap. Cùm ad Monasterium infrà de statu Monach.* & notat Abb. *in cap. Cùm in cunctis num.* 4. *vers. Sed ego non video suprà de elect.* Et idem de Archipresbiteris; nam & ipsis de jure communi cura animarum incumbit, *capite* 1. ibi 4
curam gererem animarum & per tot. infra de offic. Archipresb. Undè absque dubio promoveri debent ad ordinem Sacerdotalem, ut in *d. c. cùm in cunctis*, §. *Inferiora*, & in Clem. *Ne in agro*, §. *Cæterùm de statu Monach.* Verùm si hæc littera intelligatur de Abbatibus Titularibus cura & Con- 5
ventu carentibus, quales sunt in aliquibus religionibus, ut per Abb. *cons.* 101. *In quæstione num.* 1. *vers. Nam Papa lib.*